

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ÖZEL EĞİTİM İLKOKULU/ORTAOKULU

**TOPLUMSAL UYUM
BECERİLERİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

**2025
ANKARA**

İÇİNDEKİLER

1. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	1
1.1. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	1
1.2. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR.....	2
1.2.1. PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER (SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ, OKURYAZARLIK BECERİLERİ, DEĞERLER).....	3
1.2.2. İÇERİK ÇERÇEVESİ	4
1.2.3. ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI.....	4
1.2.4. ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme).....	6
1.2.5. FARKLILAŞTIRMA	7
1.3. ÖĞRENME ALANLARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	8
1.4. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI	8
1.5. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	12

1. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Bilgi, ulaşım ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmelerle birlikte dünya sürekli değişmektedir. İnsan yaşamında ve doğada meydana gelen bu hızlı değişimler, eğitim alanında da yenilenme ihtiyacını zorunlu kılmaktadır. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" doğrultusunda yeniden oluşturulan Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı ilköğretim/ortaokul çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yaşamlarını bağımsız olarak devam ettirebilmeleri için gerekli olan becerileri kazandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Program, bu amaç doğrultusunda öğrencilere güvenli ve bağımsız yaşam becerileri kazandırmaya yönelik olarak disiplinler arası bir yaklaşım ile oluşturulmuştur. Programın içeriği; Türkçe, hayat bilgisi, fen bilimleri, matematik, trafik güvenliği, iletişim ve sosyal beceriler, insan hakları ve yurttaşlık gibi disiplinlerden yararlanılarak oluşturulmuştur. Bu bağlamda toplumsal uyum becerileri dersinde farklı alanlara bütüncül bir şekilde yer verildiği görülmektedir.

Toplumsal Uyum Becerileri Öğretim Programı yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde günlük yaşam ve toplumsal hayatla ilişkiler kurulabilecek niteliktedir. Aynı zamanda beceri temelli program anlayışıyla hazırlanmıştır. Sosyal bilgiler alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerilerinden faydalanılmıştır. Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda bazı öğrenme çıktılarında sosyal-duygusal öğrenme becerileri, öz bakım becerileri, iletişim ve sosyal beceriler; alan becerisi olarak ele alınmıştır. Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı ile kendini ve çevresini tanıyan, etkili iletişim kurabilen, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yeterli ve dengeli beslenen, günlük yaşam becerilerini gerçekleştirebilen, toplumun değerlerini özümseyen, yaşadığı yeri ve ülkesini seven, çevresine duyarlı, toplumsal alanlarda öz güvenli, millî bilince ve manevi değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede ilgili öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli beceri, değer, eğilim ile ölçme ve değerlendirme süreçlerinin nasıl ilişkilendirileceği ve uygulanabileceği öğrenme-öğretme yaşantıları ile somutlaştırılmıştır.

"Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı, genel eğitim müfredatını takip eden özel eğitim ilköğretimlerinde öğrenim gören özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin bağımsız yaşam becerilerini desteklemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Program, öğrencilerin kendilerini tanımaları, arkadaşlık ilişkilerini düzenlemeleri, sınıf ve okul ortamına uyum sağlamaları ile sağlıklı yaşam becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca toplumsal yaşamın önemini fark etmeleri, iletişim süreçlerinde nezaket kurallarına uymaları, toplumsal yaşamdaki görev ve sorumluluklarını kavramaları, millî bilinç ve manevi değerlere sahip bireyler olarak gelişmeleri, çevre ile sağlıklı etkileşim kurmaları, günlük yaşamda teknolojiyi tanımaları, temizlik ve öz bakım becerilerini kazanmaları, günlük yaşam becerilerini edinmeleri programın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır."

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanan Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'yla özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin

- ✎ Dil ve iletişim, öz bakım ile sosyal ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini sağlamaları,
- ✎ Günlük yaşamlarında ihtiyaç duyacakları temel becerileri kazanmaları,
- ✎ Toplumla bütünleşmelerini sağlayacak şekilde yeterliliklerle donatılmış bireyler olmaları,
- ✎ Okula uyum sağlamaları,
- ✎ Kişisel alanların önemini kavramaları,
- ✎ Kişisel sınırlarını bilerek kendilerini koruyabilmeleri,
- ✎ Sağlıklı ve güvenli yaşam becerileri kazanmaları,
- ✎ Çocuk olarak hak ve sorumluluklarını bilmeleri,
- ✎ Birey olarak sorumluluklarını yerine getirmeleri,
- ✎ Temel yaşam becerilerini geliştirmeleri,
- ✎ Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanmaları amaçlanmaktadır.

Öğrenme etkinliklerinin planlanması ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında programın özel amaçlarıyla öğrenme çıktıları bütünlük içinde değerlendirilmelidir.

1.2. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında dikkat edilecek hususlar aşağıda açıklanmıştır:

1. Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni temel alınarak yapılandırılmıştır. Ortak metin dikkate alınarak derslerin tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması, ders kitaplarının ve diğer materyallerin hazırlanması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
2. Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanıma sunan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran, kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur. Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine yönelik yazılan tüm süreçlerin yürütülmesi esastır. Bununla birlikte öneri niteliğinde olan uygulamalarda ilgili öğrenme alanının öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak planlamalar yapılır ve bu doğrultuda uygulamalar farklılaştırılabilir.
3. Öğrenme ve öğretme süreçlerinde Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
4. Öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı bir öğrenme ortamı ve düşüncelerin özgürce paylaşılabilirdiği, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.

5. Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni, anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri), öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Değer, eğilim, okuryazarlık ve sosyal duygusal öğrenme becerilerinin birlikte gelişimini değerlendirmek amacıyla sınıf içi performans görevleri, etkinlik vb. ölçme araçları ve dereceli puanlama anahtarlarında dikkate alınan ölçütler arasında bu program bileşenlerine de yer verilmelidir.
6. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı olan farklı öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, okuma parçaları, sosyal öyküler vb.) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleri ve diğer branş öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
7. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Öğrencilere bilgi ve becerilerin ölçülmesinde değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük yaşamla ilgili, uzak ya da yakın çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilmeli; öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve öğrenciyi motive eden geri bildirimler sağlanmalı; dijital teknolojilerden yararlanılmalıdır.
8. Farklılaştırma kapsamında zenginleştirme, destekleme ve/veya uyarlama bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında yer verilmez. Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri ile yetersizlikten etkilenme düzeyleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanır ve yürütülür.
9. Öğrenme alanlarının ilgili bölümlerinde teknolojiye doğru ve güvenli bir biçimde yararlanmanın, teknolojiyi verimli kullanmanın önemi vurgulanmalıdır.

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni"nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni, Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, öğrenme-öğretme uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanacak materyal ve kitap yazım süreçleri için referans kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm öğrenme-öğretme süreçleri ile kitap ve materyallerin tasarım süreci Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.

1.2.1. PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER (SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ, OKURYAZARLIK BECERİLERİ, DEĞERLER)

Disiplinler arası bir anlayış ile hazırlanan Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda yer alan "öz bakım becerileri", "günlük yaşam becerileri", "toplumsal yaşam becerileri" "iletişim ve sosyal beceriler" bütünlük ve etkin bir şekilde kurgulanmış; öğrenme-öğretme uygulamalarında bunların öğretmenler tarafından nasıl uygulanacağına yönelik örnekler yer verilmiştir. Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Bu yaklaşım gereği program bedensel, zihinsel ve sosyal açıdan çok yönlü bir varlık olan insanın nitelikli bir şekilde yetiştirilmesine odaklanmıştır. Bu bilinçle günümüz eğitim anlayışı öğrencilerin yalnızca bilişsel gelişimlerini değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimleri ile toplumsal yaşama katılımını desteklemede önemli bir görev üstlenmektedir.

Program; temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimini öne çıkarmayı, toplumsal açıdan beklenen düzeyde bilgi ve becerilerle donatılan bireyler yetiştirmeyi hedeflemiştir. Böylelikle eğitsel süreçleri genişleterek derinleştirmiş, öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmalarını teşvik etmiş; öğrenmeye ilişkin olumlu tutum ve sosyal beceriler geliştirmeleri ile toplumsal yaşama etkin ve verimli katılımı ön plana almıştır.

1.2.2. İÇERİK ÇERÇEVESİ

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi bölümünde öğrenme alanları kapsamında işlenecek konulara yer verilmiştir. Programda içerik, öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil; öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmalarını sağlamak için sistemli bir bütün olarak ele alınmıştır. Ayrıca içerikte ele alınan konu başlıkları için program içerisinde öğrenme-öğretme uygulamaları da önerilmiştir.

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi oluşturulurken alan yazınındaki yeni gelişmeler temel alınmıştır. İçerikte üzerinde durulması gereken diğer bir durum öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması olmuştur. Bu bağlamda program içeriği kurgulanırken toplumsal uyum becerileri dersine temel oluşturması ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin (okul öncesi eğitimde kazandığı bilgi, beceri ve değerler) tespit edilebilmesi için Okul Öncesi Öğretim Programı içeriği dikkate alınmıştır. Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı; "iletişim ve sosyal beceriler, öz bakım becerileri, ev içi ve toplumsal yaşam, yaşam sorumluluğu alma" olmak üzere dört öğrenme alanından oluşmaktadır.

"İletişim ve Sosyal Beceriler" adlı öğrenme alanıyla öğrencilerin sözel ve sözel olmayan yönergeleri eyleme dönüştürmeleri, jest, mimik ve sözlü ifadeler kullanarak duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, farklı ortamlarda ilk kez karşılaştığı kişileri tanıma maksatlı soru sormaları, nezaket ifadelerini kullanabilmeleri, akranlarıyla sosyal temas oluşturmaları, grup dinamiği sağlamaları, fikir üretmeleri, müzakere edebilmeleri ve fikirlerini eyleme dönüştürmeleri amaçlanmaktadır.

"Öz bakım Becerileri" öğrenme alanıyla öğrencilerin temel beslenme becerilerini, giyinme becerilerini ve kişisel bakım becerilerini bağımsız olarak yapabilmeleri amaçlanmaktadır.

"Ev içi ve Toplumsal Yaşam" öğrenme alanıyla öğrencilerin ev içi ve sınıf içinde yapabileceği basit işlerden oluşan becerileri bağımsız yapar hâle gelmeleri, ortam ve etkinlik geçişlerinde arkadaşlarıyla ortak davranabilmeleri, sosyal temas oluşturabilmeleri, kendini tanımaları ve düzenlemeleri, mahremiyetini koruyabilmeleri amaçlanmaktadır.

"Yaşam Sorumluluğu Alma" adlı öğrenme alanıyla öğrencilerin tercihlerini esas alarak uyaranlar arasından uygun olan bir uyarıyı seçmeleri, karar vermeleri, problem çözmeleri ve problemlerin çözümlerini belirlemek ve tasarlamak için mevcut bilgileri kullanmayı içeren bir çözüm bulmaları, kendileri için hedefler belirlemeleri ve hedeflere ulaşmak için sistematik bir yol izlemeleri, isteklerini ve haklarını savunmaları, kendi davranışlarını değerlendirmeleri, çevrelerini ve çevreden gelen yanıtları incelemeleri, gerektiğinde stratejilerini gözden geçirmeleri amaçlanmaktadır.

1.2.3. ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme yaşantıları bölümünde öğrenme alanlarına ilişkin temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma etkinlikleri ve öğrenme-öğretme uygulamaları bulunmaktadır. Temel kabullerde, öğrencilerin önceki eğitim öğretim süreçlerinden getirdiği kabul edilen bilgi ve becerilere yer verilmiş, yeni beceriler kazandırılmadan önce öğrencinin sahip olması gereken beceriler belirtilmiştir. Ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin öğrenme alanı ile ilgili sahip oldukları ön bilgilerini, beceri düzeylerini ve ilgi alanlarını belirlemeye yönelik öneriler bulunmaktadır. Köprü kurma bölümünde, öğrencilerin öğrenme alanı ile ilgili sahip oldukları bilgi ve becerilerle öğrenecekleri yeni bilgiler ve kazanacakları beceriler arasında bağ kurmaya yönelik etkinlik önerileri sunulmaktadır.

Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde meraka dayalı, sorgulayıcı, derin ve anlamlı öğrenmeye yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümü, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesince yapılan beceri, eğilim, değer ilişkilendirmelerinin anlamlandırılmasına rehberlik etmektedir. Bu nedenle bu bölümün ayrıntılı olarak açıklanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması için okul içi ve okul dışı ortamlara uygun etkinliklere yer verilmiştir. Öğrenci merkezli bu etkinlikler ile öğrencilerin daha aktif hâle gelmeleri ve öğrenme ortamlarının eğlenceli olması beklenmektedir. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamları (sınıf, okul kütüphanesi, laboratuvarlar, okul bahçesi, benzetilmiş ortamlar vb.) ile okul dışı öğrenme ortamlarından da (marketler, kafeler, restoranlar vb.) yararlanılması, öğrencilerin okul ile yaşam arasında bağ kurmalarını sağlayacaktır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktılarının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomiklik gibi etkenler göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları uygulamalarının kullanımında güvenilir kaynaklardan (EBA, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları, eğitici dijital içerikler vb.) yararlanılmalı ulusal ve uluslararası projeler (TÜBİTAK, sosyal sorumluluk projeleri vb.) mümkün oldukça gerçekleştirilmelidir. Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve akran aracılı öğretim vb.) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamında anlatım, tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma, problem çözme, dramatizasyon, bireysel çalışma, grup çalışması, gösteri, soru-cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, gezi-gözlem, proje, yanlışsız öğretim yöntemleri, video model, sosyal öyküler, sanal gerçeklik uygulamaları, benzetilmiş ortam, dramatizasyon, akran öğretimi, olay kartları, resim ipucu vb. öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Öğrenme ortamları, somut işlemler döneminde oldukları düşünülen bu öğrencilerin ilgilerini çekecek şekilde düzenlenmelidir. Özellikle öğrencilerin hazırladıkları materyallerin (afiş, poster, pano, broşür, gazete vb.) çeşitli ortamlarda sergilenmesi sağlanmalıdır.

Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunarak zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine olanak sağlayacak şekilde planlanmalıdır. Bu bağlamda kavram ve beceri öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiş; soyut içeriği somutlaştırmak, olası yanlış beceri basamakları ve kavram öğreniminin önüne geçmek, doğru ve tam öğrenmeyi sağlamak, öğrenme ve hatırlamayı kolaylaştırmak, doğru anlamaya ve öğrenmeye yardımcı olmak için öğrenci özelliklerine uygun basamaklandırılmış öz değerlendirme formları, kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, beceri analiz tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü gibi kavram öğretim materyallerinin kullanılması önerilmiştir.

Öğrenme-öğretme uygulamalarında beceri öğretimine ve gelişimine önem verilmiştir. Bu bölümde öğrenme çıktıları; kavramsal beceriler, eğilimler, değerler, okuryazarlık, sosyal-duygusal öğrenme ve sosyal bilimler alan becerileriyle ilişkilendirilerek sunulmuştur. İçerikler oluşturulurken öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinışsel gelişimlerine ve bireysel farklılıklarına dikkat edilmiştir. Bu nedenle öğretim sürecinde kullanılacak model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinde çeşitliliğe gidilmiştir.

Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilere kazandırılması beklenen değerler, öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilmiş ve değerlerle ilgili uygulama örneklerine yer verilmiştir. Öğretmenler tarafından değerlerin yaşama yansıtılması sağlanmalıdır. Bunun için değer eğitiminde değer telkini, değer açıklama, değer analizi, ahlaki ikilem, eylem öğrenme ve gözlem yoluyla öğrenme gibi yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.

Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir uzman, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir rehber ve ders kapsamındaki öğrenme çıktılarının nasıl kullanıldığını gösteren bir "rol modeli" olmalıdır. Öğretmen, öğrenme çıktılarına uygun köprü kurmalı; öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken öğrencilerin bilişsel, psikososyal ve fiziksel gelişimlerini dikkate alarak öğrenme-öğretme uygulamalarını zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda bilimsel ve teknolojik gelişmelerden yola çıkarak dijital uygulamaları ve araçları kullanılabilir. Geleneksel öğretim strateji, yöntem ve teknikleriyle birlikte dijital planlayıcılar, etkinlik temelli öğretim, sanal gerçeklik uygulamaları, bilgisayar destekli video ipucu, fırsat öğretimi, teknoloji tabanlı benzetim ortamları, istasyon, eğitsel oyunlar vb. öğretim tekniklerinden de yararlanmalıdır. Konuşmasında duraklama, vurgu, ses tonu gibi etkenlere dikkat ederek Türkçenin doğru kullanımı konusunda öğrencilere rol model olmalıdır.

1.2.4. ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme kanıtları bölümünde ölçmenin amacına, ölçülecek becerilere ve beceri düzeylerine uygun bir şekilde hazırlanmış öğrenme kanıtları yer almaktadır. Program kapsamında yer alan öğrenme çıktılarına ve öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmak koşuluyla ölçme ve değerlendirme uygulamalarında temel olarak sürece dayalı, öğrenme eksikliklerinin tespit ve telafi edilmesini temel alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Öğrencilerin aktif olarak süreçte yer aldığı, sınıf içi performans görevlerinin merkeze alındığı; öğrencileri, öğrenmeye motive edecek öğrenme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu; zamana, öğrencilerin gelişim özelliklerine, konuya göre değişkenlik gösterebilen ölçme ve değerlendirme yöntemleri tercih edilmiştir.

Programın ölçme ve değerlendirme uygulamalarının yapılandırılmasında çeşitli ilkeler dikkate alınmıştır. Buna göre ölçme ve değerlendirme çalışmaları, programın tüm bileşenleri ile uyumlu olmalı ve öğrenme çıktılarının sınırları dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek araç ve yöntemler açısından yol gösterici bir niteliğe sahiptir. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları tüm süreç boyunca yapılmalı ve ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde değerlendirilmelidir. Bireysel farklılıklar dikkate alındığında öğrenme yaşantıları olduğu gibi tüm öğrencileri kapsayan, genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek mümkün değildir. Programın doğası gereği benimsenen bütüncül yaklaşıma uygun olarak bilgilerin yanı sıra beceri ve değerler de ölçme ve değerlendirmenin bileşenlerini oluşturmaktadır. Aynı zamanda duyuşsal özellikler olan ilgi, tutum, değerler de bilişsel özellikler gibi zamana göre değişim göstermektedir. Bu nedenle söz konusu niteliklerin ölçülmesinde izlemeye dayalı durum belirleme yaklaşımı esas alınmalıdır.

Programda yer alan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri incelendiğinde öğrencinin aktif olduğu, sürece dayalı ve beceri gelişimini temel alan bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Genel bir çerçeve içinde sunulan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, öğretmenlerin kendi yaklaşımlarını da uygulamalarına olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda ön değerlendirme etkinlikleri kullanılarak hazırbulunuşluk ve ön öğrenmelerin tespit edilmesi ile başlayan süreç, öğrenme çıktılarına ulaşılma düzeyinin ve öğrenme eksiklerinin belirlenmesi ile sürdürülmüştür. Öğrenme alanları içinde süreç değerlendirme amacıyla kullanılan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri çeşitlilik göstermektedir. Temel beceri ve öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi için beceri analizi yöntemiyle kontrol listelerinin hazırlanması, ölçüt bağımlı ölçü araçları ve gözlem formlarının kullanılması önerilmiştir. Özellikle psikososyal ve fiziksel gelişime yönelik öğrenme çıktıları için gözlem formu, anektod kaydı, kontrol listesi vb. yöntem ve araçların kullanılması tercih edilmiştir. Öğrenme alanlarının sonunda tüm öğrenme çıktılarını kapsayan izleme testlerinin kullanılması önerilmiştir. Bu sayede öğrenme eksiklerinin belirlenmesi mümkün olacak ve eksik görülen becerilere yönelik gerekli telafi etkinlikleri düzenlenecektir.

1.2.5. FARKLILAşTIRMA

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın farklılaştırma bölümü her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Burada öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımları ön plana çıkarılmıştır. Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, psikososyal ve fiziksel gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken özel eğitim ihtiyacı olan ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları ile yetersizlik durumları göz önüne alınarak etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.

Farklılaştırma; "zenginleştirme", "destekleme" ve "uyarlama" bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerinin en üst düzeye çıkarılabilmesi ve ders etkinliklerinin kalıcı öğrenmeye hizmet edecek şekilde çeşitlendirilmesi için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine "konu, öğrenme yaşantıları, ölçme ve değerlendirme" açısından daha farklı etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır.

Destekleme, öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda destekleme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

Uyarlama; özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ihtiyaçları ve yeterlilikleri doğrultusunda öğretim süreçlerinde amaç, ortam, materyal ve süreçlerin uyarlandığı bölümdür. Bu bölümde görme, işitme ve bedensel yetersizliği olan öğrenciler için öğrenme ve öğrenme süreçlerinde yapılabilecek düzenleme ya da değişikliklerle ilgili öneriler sunulmaktadır. Programda yer alan uyarlama bölümünde mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları ve buna ek olarak görme, işitme ve bedensel engeli bulunan öğrencilere yönelik uyarlamalar önerilmiştir.

1.3. ÖĞRENME ALANLARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Öğrenme Alanı Adı	Öğrenme Çıktısı Sayısı	Öğrenme Çıktısı Sayısı	
		Ders Saati (Öngörülen Süre)	Yüzde Oranı (%)
1. İletişim ve Sosyal Beceriler	6	28	19
2. Öz Bakım Becerileri	5	34	24
3. Ev İçi ve Toplumsal Yaşam	14	38	26
4. Yaşam Sorumluluğu Alma	6	34	24
Okul Temelli Planlama		10	7
Toplam	31	144	100

1.4. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı; kavramsal beceriler ve alan becerileri, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerinin bulunduğu programlar arası bileşenler, öğrenme alanının kazandırılması amaçlanan beceri, tutum ve davranışların yazıldığı öğrenme çıktıları, öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçlarının bulunduğu öğrenme kanıtları, öğrenme alanındaki konu başlıklarının yer aldığı içerik çerçevesi, öğrenme çıktısına uygun strateji, yöntem ve tekniğin belirlendiği öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak belirlenen alternatif öğrenme uygulamalarının yer aldığı farklılaştırma bölümlerinden oluşmaktadır.

DERS KİTABI	FORMA SAYISI	KİTAP EBATLARI
Toplumsal Uyum Becerileri Dersi	12-14	19,5 cm X 27,5 cm

1.5. TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Toplumsal Uyum Becerileri Dersi Öğretim Programı (1-4) tüm sınıf düzeylerini kapsayan dört öğrenme alanından oluşmaktadır. Öğrenme alanlarının yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme çıktılarında doğrudan yer verilmeyen ancak bu çıktılardaki becerilerle ilişkilendirilerek öğrenme-öğretme yaşantılarında yer verilen diğer alanlara özgü kavramsal becerileri ifade eder.

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Dersin Kodu
Öğrenme Alanı Numarası
Öğrenme Çıktısı Numarası

TUB4.2. Verdiği sözü yerine getirebilme. (KB1)

- a) Verdigi sözü yerine getirmek için yapacaklarını ifade eder
b) Verdigi sözü yerine getirir

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Toplumsal Nezaket ve Görgü Kurallar
Toplumsal Görev ve Sorumluluklar
Okulda Karar Alma Süreçleri
Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları
Okuldaki Hak ve Sorumluluklar
Gruplarda ve Sosyal Hayatta iletişimin Önemi
Toplumsal Hayatta Karşılaşılabilecek Problemlere Çözüm Üretme

Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, sembolleri vb. ifade eder.

Anahtar Kavramlar, Semboller vb.

Özel eğitim, toplumsal yaşam, kural, iletişim, okul ortamı, sorumluluk, saygı, nezaket, görgü, duygu, düşünce, davranış, grup çalışması, iletişim, işbirliği, karar alma, kişisel sınır

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi için gözlem formu, çalışma kayıtları, gözleme dayalı davranış kayıt formları (olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.), etkinlik çizelgesi, video kaydı, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarları ve performans görevi kullanılabilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

TUB4.2. Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği kabul edilebilmektedir.

Önceki eğitim öğretim süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

TUB4.2. Öğrencilere daha önce söz verip vermedikleri sorularak söz veren birini gözlemlemeleri ve paylaşımları istenebilir. Aynı zamanda kontrol listesi ve sosyal öyküler aracılığı ile söz verme becerisi değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin aile içinde verilen sözlerin neler olduğu, tutulup tutulmadığı sorulabilir. Bununla birlikte öğrencilerin verecekleri cevaba göre söz vermenin ne olduğu, neden önemli olduğu üzerine tartışılabilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TUB4.2. Öğrencilerden verdiği sözü yerine getirebilmeleri (**KB1**) beklenmektedir. Öğretmen, söz vermenin ne olduğunu ve neden önemli olduğunu (**D16**) anlatan kısa bir açıklama yapabilir. Bir çizgi film veya sosyal öyküler ile söz vermenin ve verilen sözü tutmanın sonuçları gösterilebilir. Bu aşamada öğrencilerin verdikleri sözü yerine getirmek için neler yapmaları gerektiğini anlatmaları (**a**) istenebilir. Öğrencilere, "Söz verirken nelere dikkat etmeliyiz?" ve "Tutamayacağımız bir sözü neden vermemeliyiz?" "Verilen sözün tutulmadığı zamanlarda neler yapılabilir?" (**D14**) gibi sorular yöneltilebilir.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLIlaştırma

Zenginleştirme

TUB4.2. Zenginleştirme sürecinde yarım bırakılan hikâyenin tamamlanması etkinliği ile öğrencilerin söz verme ve sözünü tutma ya da tutmama durumlarında neler olabileceğini ifade etmelerine fırsatı verilebilir. Aile katılımı ile verilen sözü tutmanın evde de desteklenmesi sağlanabilir. Öğretimlerde doğal pekiştiriciler kullanılabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Destekleme

TUB4.2. Destekleme sürecinde verdikleri sözü yerine getirme konusunda okuldaki diğer personel ve ortamlar da dâhil edilerek öğrencilerin verdikleri sözleri tutmaları desteklenebilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde resimli kartlar/olay kartları/ videolar ses kayıtları gibi materyallerle de destek sunulabilir.

Uyarılma

TUB4.2. Görme yetersizliği olan öğrenciler ile verdiği sözü yerine getirebilme öğretim sürecinde kullanılacak videolarda sesli betimlemeler, kontrastlı alt yazılar kullanılabilir. Yazma becerisi bekleniyorsa dijital yazı ya da tableten braille ile yazmaları istenebilir. İşitme yetersizliği olan öğrencilerle farklı iletişim kanalları kullanılması gerekebilir. Hazırlanan öğretim sürecinde kullanılacak videolarda beden dili ve işaret dili kullanılabilir. Bedensel yetersizliği olan öğrencilerin fiziksel özelliklerine uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Ayrıca öğrenciler fiziksel özelliklerine göre jest, mimik ya da beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisi sergileyebilecektir.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Yetersizlik türünde farklılık gösteren öğrencilerin öğrenme sürecinde gereksinim duyabilecekleri ortam içerik ve ürünler bağlamında uyarlanmış önerileri ifade eder.

Programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1. ÖĞRENME ALANI

İLETİŞİM VE SOSYAL BECERİLER

Bu öğrenme alanının içeriğini; yönergeleri yerine getirebilme, sözlü ya da sözsüz olarak duygularını ifade edebilme, selamlaşma ve vedalaşma amacıyla iletişim kurabilme, tanışma becerileri geliştirebilme, başkalarıyla iyi bir iletişim kurmak için nezaket ifadelerini kullanabilme ve sosyal katılım becerisi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin sözel ve sözel olmayan yönergeleri eyleme dönüştürmeleri, jest, mimik ve sözlü ifadeler kullanarak duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, farklı ortamlarda ilk kez karşılaştığı kişileri tanıma maksatlı soru sormaları, nezaket ifadelerini kullanabilmeleri, akranlarıyla sosyal temas oluşturmaları, grup dinamiği sağlamaları, fikir üretmeleri, müzakere edebilmeleri ve fikirlerini eyleme dönüştürmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

28 ders

ALAN BECERİLERİ

SBAB5. Sosyal Katılım Becerisi

KAVRAMSAL
BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, **E1.2.** Bağımsızlık, **E1.4.** Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), **E1.5.** Kendine Güvenme (Öz Güven), **E2.1.** Empati, **E2.3.** Girişkenlik, **E2.5.** Oyunseverlik, **E3.2.** Odaklanma, **E3.3.** Yaratıcılık, **E3.4.** Gerçeği Arama, **E3.5.** Açık Fikirlilik, **E3.6.** Analitiklik, **E3.8.** Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLERSosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi
SDB2.2. İş Birliği Becerisi

Değerler

D3. Çalışkanlık
D12. Sabır
D14. Saygı
D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER

Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TUB1.1. Yönergeleri yerine getirebilme **(KB1)**

TUB1.2. Sözlü ya da sözsüz olarak duygu ve düşüncelerini ifade edebilme **(KB1)**

TUB1.3. Selamlaşma/vedalaşma amacıyla sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlayabilme (Günaydın, iyi günler, hoşça kal vb.) **(KB1)**

TUB1.4. Sosyal çevresi içinde tanışma becerilerini yerine getirebilme **(KB1)**

Farklı ortamlarda ilk kez karşılaştığı kişileri tanıma maksatlı soru sorar.

TUB1.5. Başkalarıyla iyi bir iletişim kurmak için nezaket ifadelerini kullanabilme (Teşekkür eder, özür diler, rica eder, afiyet olsun/eline sağlık der, geçmiş olsun der, izin ister vb.) **(KB1)**

TUB1.6. Sosyal katılım becerisi geliştirebilme **(SBAB5)**

- a) Akranla sorgulama yapar.
- b) Akranla sosyal temas oluşturur.
- c) Akranla grup dinamiği sağlar.
- ç) Akranla fikir üretir.
- d) Akranla müzakere eder.
- e) Akranla fikri eyleme dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İletişim ve sosyal etkileşim
Akran etkileşimi
Fiziksel özellikler ve duygular
Okul ve sosyal çevre ile iletişim

Anahtar Kavramlar

İş birliği, karar alma, tanışma, arkadaş, iletişim, fiziksel özellik, duygu, sınıf ve okul ortamı, kural, uyum, bireysel farklılıklar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; izleme testi, kontrol listesi, gözlem formu, görsellerle oluşturulmuş öz değerlendirme formu, gözleme dayalı davranış kayıt formu (olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.), kullanılabilir. Öğrencilerin, sınıf içinde veya belirli bir sosyal etkileşim ortamında uygun nezaket ifadelerini kullanarak iletişim kurmalarını sağlayacakları bir performans görevi verilebilir. Bu görev dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrenme-Öğretme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

TUB1.1.

Öğrencilerin "ben" ve "diğerleri" kavramlarına ilişkin bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

TUB1.2.

Öğrencilerin temel duyguların farkında olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin arkadaşlarıyla etkinlikler yaparak etkileşim içinde olduğu kabul edilmektedir.

TUB1.3.

Öğrencilerin sesleri taklit ettiği ve fiziksel yardımı kabul ettiği varsayılır.

TUB1.4.

Öğrencilerin temel duyguların farkında olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin ses taklit etme ve fiziksel yardımı kabul etme becerilerine sahip olduğu kabul edilir.

TUB1.5.

Öğrencilerin ses taklit etme ve fiziksel yardımı kabul etme becerilerine sahip olduğu kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci

TUB1.6

Öğrencilerin tek basamaklı yönergeleri yerine getirebilme ve göz kontağı kurma becerilerine sahip olduğu kabul edilir. Öğrencilerin seçim yapma becerisini kazandığı, sınıf içi kuralları sergilediği ve yardım etme/alma becerisini kazandığı kabul edilir.

TUB1.1.

Sınıf ve okul ortamında öğrencilerin yönergelere uyup uymama durumlarına yönelik gözlemler yapılabilir. Anekdot kaydı, kontrol listeleri, gözlem formları vb. kullanılabilir.

TUB1.2.

Öğrencilerin sosyal öyküler ve videolar aracılığıyla kendilerini daha iyi tanımaları ve herhangi bir olay veya durumla ilgili duygularını söylemesi beklenir.

TUB1.3.

Öğrencilerin tanıdığı kişilerle karşılaştığında nasıl davrandıkları gözlemlenir. Yaşantılarından tanışma sürecine ilişkin gözlemlerini paylaşmaları istenir. Canlandırma tekniği kullanılarak örnek tanışma etkinliği yapılır. Anekdot kaydı, kontrol listeleri, gözlem formları vb. kullanılabilir.

TUB1.4.

Öğrencilerden ilk kez karşılaştığı kişilerle tanışma sürecine ilişkin gözlemlerini paylaşmaları istenir. Canlandırma tekniği kullanılarak örnek tanışma ve soru sorma etkinliği yapılır. Anekdot kaydı, kontrol listeleri, gözlem formları vb. kullanılabilir.

TUB1.5.

Öğrencilerden nezaket ifadelerini kullanmalarına ilişkin gözlemlerini paylaşmaları istenir. Canlandırma tekniği kullanılarak nezaket ifadelerini doğru yerde kullanma etkinliği yapılır. Sınıf ve okul ortamında öğrencilerin nezaket ifadelerini kullanıp kullanmadıklarına yönelik gözlemler yapılır. Anekdot kaydı, kontrol listeleri, gözlem formları vb. kullanılabilir.

TUB1.6.

Her iki akran içinde canlandırma tekniği kullanılarak örnek etkinlikler yapılır. Öz değerlendirme formu, gözlem formu, akran değerlendirme formu, portfolyo, yapılandırılmış görüşme araçları kullanılarak değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

TUB1.1.

Öğretmen, öğrencilerden üçüncü kişilere iletmesini istedikleri mesajı eksiksiz bir şekilde iletmelerini ister. Kulaktan kulağa, ayna veya taklit yapma oyunları oynanabilir.

TUB1.2.

Bir olayın ardından hissedilen duyguların farkına varılması ve bu duygulara uygun çözüm yolları geliştirilmesi istenir. Bunun için birkaç olay örneği oluşturulur ve sonrasında bu olaya karşı hissedilen duygu belirlenip çözüm yolları konuşulur. Örneğin bir arkadaşın senden izin almadan kalemmini aldı ve ona kızdın. Burada "Ne hissettin?", "Ne yapabilirsin?" vb. yönergeler ile öğrencilerden olayla ilgili duygularını söylemesi beklenir (Onunla ne hissettiğimi konuşurum, ona küserim, aileme söylerim, öğretmenime söylerim vb.).

TUB1.3.

Öğrencilerden çevresinde yeni tanıştığı kişilere veya bulunduğu ortamdan ayrılınca neler yapıldığına ilişkin gözlem ve deneyimlerinden bahsetmeleri istenir. Örneğin park oyun alanı, otobüs yolculuğu, misafir olarak gittiği ortamlarda deneyimlediği selamlaşma/vedalaşma ile ilgili davranışlardan bahsetmesi istenebilir.

TUB1.4.

Okula ilk başladıkları güne ilişkin gözlem ve deneyimlerinden bahsetmeleri istenir. Park, oyun alanı, okul bahçesi gibi alanlarda ilk kez karşılaştıkları kişilerle iletişimlerini anlatmaları istenebilir.

TUB1.5.

Öğrencilerin çevresindeki kişiler ile girdiği iletişimde nezaket ifadelerini kullanma deneyimlerinden bahsetmeleri istenir. Örneğin oyun park alanı, ana sınıfı gibi alanlardan hareketle sosyal ortamında nezaket ifadelerine uygun davranışlarından bahsetmesi istenir. "Parkta salıncağa binmek istiyorsun ama salıncakta başka bir arkadaşın sallanıyor. Ona ne söylersin?" gibi sorular sorulabilir.

TUB1.6.

Öğrencilerden akranlarıyla ilgili deneyimlerini paylaşmaları istenir. Öğrencilere grup etkinliklerinde iş birliği yaparken nelere dikkat ettiklerine ilişkin sorular sorulur. Rol oynama gibi teknikler kullanılarak çeşitli olay ve durumlara yönelik etkinlikler yapılabilir.

TUB1.1.

Öğrencilerden yönergeleri yerine getirebilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrenciye, sözlü olmayan yönergeleri anlayabileceği seviyede etkinliklerden oluşan çalışma sayfaları/görsel materyal verilebilir. Öğrencinin görseldeki sözel olmayan yönergeleri uygularken hata yapmaması için sözel ipuçları verilebilir, model olunabilir ya da fiziksel yardım sunulabilir. Öğrencinin kendisine, çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirme bilinci **(D16.1)** ile kendine inanarak **(E1.4)** yönergeleri doğru bir şekilde uygulaması sağlanabilir. Öğretimin ilk aşamalarında ipuçları yoğun olarak kullanılırken öğrenci etkinliklerde ilerleme kaydettikçe aşamalı yardım, uzamsal geri çekme, gölge olma ve yakınlığı azaltma aşamalarını takip ederek ipuçları silikleştirilebilir ve bağımsız olarak **(E1.2)** yerine getirdiği etkinlikler hâline getirilebilir. Öğrenci etkinliklerde ölçütü karşıladığında yeni yönergelerin bulunduğu farklı etkinlikler planlanabilir. Öğretmen uygun ses tonu kullanarak kısa zaman aralıklarıyla sözel yönergeler vererek öğrencinin sözlü yönergeleri eyleme dönüştürmesi beklenir **(SDB2.1)**. Öğretmen, öğrencinin odaklanmasını sağladıktan **(E3.2)** sonra hedef yönergelerden birini yöneltebilir. Doğru tepki veren öğrenci davranışla ilişkili olarak pekiştirilebilir. Yanlış tepkilerin ardından yanlışsız öğretim yöntemi kullanılarak bağımsız yapana kadar tekrar ettirilebilir. Öğrenciye sunulan aşamalı yardımın mümkün olduğunca öğrencinin performansı da gözetilerek kısa sürede geri çekilmesi sağlanır.

Öğrenciyle çalışılırken yönergelerin giderek zorlaştırılması gerekebilir. Daha önce öğretilen bir yönergenin ikinci basamağı kullanılarak yeni bir yönerge oluşturulup bu yönerge çalışılabilir. Ölçme ve değerlendirme aşamasında gözleme dayalı davranış kayıt formu (olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.) kullanılabilir. Performans görevi olarak, öğrencilerin, sınıf içinde veya belirli bir sosyal etkileşim ortamında uygun nezaket ifadelerini kullanarak iletişim kurmalarını sağlamak için canlandırma (rol oynama) yapabilecekleri küçük sosyal durumlar (Arkadaşına çarptığı için özür dileme) verilebilir. Performans görevlerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

TUB1.2.

Öğrencilerden temel duygularını sözlü ya da sözsüz olarak açıklayabilmeleri **(KB.1)** beklenir. Bunun için duygu ifadelerini içeren duygu kartları, hikâye kartları, fotoğraflar, masallar, video vb. **(OB4)** kullanılabilir. Öğretim aşamasında sessiz film oyunu uyarlanabilir. Örneğin öğrenciye seçilen bir resim gösterilerek arkadaşlarına resmi göstermeden, resimdeki duyguyu sözsüz bir şekilde jest ve mimiklerini kullanarak anlatmaya çalışması istenebilir. Daha sonra öğrencilerden beş dakika boyunca yapmak istediklerini, duygularını, yaşadığı şeyleri vb. hiç konuşmadan yaratıcılığını kullanarak **(E3.3)** yüz ifadeleri ve hareketlerle anlatmaları **(SDB2.1)** istenebilir. Öğrencilere “sosyal öykü, video gösterimi” ile öğretim yapılabilir. Gerekli durumlarda fiziksel yardım, model olma veya sözel ipucu verilebilir. Son olarak ipucu silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Öğrencilerin çeşitli olaylar ve durumlar karşısında heyecan, sevinç vb. hangi duyguları yaşadıklarını sözlü olarak **(SDB2.1)** ifade edebilmeleri için konuşma halkası, kartopu vb. tekniklerle duygularını paylaşmaları sağlanabilir. Daha sonra öğrencilerle öğrenme sürecini keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilmelerine yönelik **(E2.5)** kendini keşfet, kukla oyunları vb. etkinlikler yapılabilir. Öğrenciler ile bu duygulara neden olan durumları, bu duygunun sonuçları ile ilgili çevresindeki kişilerin duygu ve düşüncelerini hissederek **(E2.1)** konuşulabilir; keşfetme ve anlama arzusuna ilişkin **(E1.1)** soru sormaları sağlanabilir. Etkili iletişim için saygılı ve ön yargısız şekilde **(E3.5)** sorular sormanın neler kazandıracağı, iyi bir dinleyici olmanın ve sorular sormanın önemi vurgulanabilir. Duygulara neden olan durumlar ve sonuçları seçilen bir masal üzerinden konuşulabilir. Örneğin bir masal anlatırken kahramanların duyguları ve hissettikleri hakkında soru sorulabilir (Kırmızı başlıklı kız, ormanda yürürken yolunu kaybetmiş. Peki, sence kırmızı başlıklı kız yolunu kaybedince ne hissetmiş olabilir? vb.).

TUB1.3.

Öğrencilerden selamlaşma/vedalaşma amacıyla sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlaması istenir (Günaydın, iyi günler, hoşça kal vb.) **(KB1)**. Öğrencilerin birlikte yemek yediği anlarda bir konu hakkında sohbet başlatırken, başkalarıyla sohbetlerini bir otoritenin etkisi ve baskısı olmadan **(E1.2)** sürdürme ve sonlandırma; okul, otobüs, misafirlik vb. çeşitli ortamlarda “hoş geldin, merhaba, görüşürüz, hoşça kal” vb. ifadeleri kullanmak amacıyla iletişim sağlamaları **(D14.1, E2.3)** için ortam oluşturulabilir. Öğrencilerle öğretim aşamasında doğaçlama, pandomim, olay kartları vb. tekniklerden yararlanılabilir. Öğrencilere misafirlikle ilgili kısa bir video izletilebilir, daha sonra sınıfta öğrenme sürecinin keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilmesine **(E2.5)** ve yaratıcılığını kullanabilmesine **(E3.3)** ilişkin doğaçlama tekniği kullanılarak çalışılabilir. Öğretimin ilk aşamalarında ipuçları yoğun şekilde verilirken öğrenci ilerleme kaydettikçe ipuçları silikleştirilebilir. Öğrencilerin düzeyine göre doğru tepki için ölçüt belirlenebilir (3/4 ölçüt vb.). Öğrenci belirlenen ölçütü karşılarsa öğretim sonlandırılır, karşılamazsa öğretim tekrar edilebilir. İpucunun verilmesi ve sistematik olarak geri çekilmesi, bekleme süreli öğretim, fırsat öğretimi vb. yöntemler kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirmede gözleme dayalı davranış kayıt formu (olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.) kullanılabilir.

TUB1.4.

Öğrencilerden farklı ortamlarda ilk kez karşılaştığı bireylerle tanışma ve bireyleri tanıma maksatlı iletişim becerilerini kazanması **(KB1)** beklenir. Öğrencilerin ilk kez karşılaştığı bireylerle tanışırken bireylerin haklarına saygılı olmak koşuluyla uygun soru kalıplarını kullanmaları **(E2.3)** beklenir. Bunun için öğrencilere bu konu hakkında video seyrettirebilir ya da kendine olan güvenini **(E1.5)** ve yaratıcılığını **(E3.3)** kullanarak canlandırma tekniği ile sınıfta drama yaptırılabilir. Öğrenciler videoyu izledikten sonra onların videoyu izleme davranışları pekiştirilir. Ardından video görüntülerindeki ortamın aynısı veya benzeri olan bir ortam oluşturularak öğrencilere beceriyi sergileme fırsatı verilebilir **(SDB2.1)**. Etkinlikler sırasında soru sorma teknikleri kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme aşamasında gözleme dayalı davranış kayıt formu kullanılabilir.

TUB1.5.

Öğrencilerden başkalarıyla iyi bir iletişim kurmak için nezaket ifadelerini kullanmaları (Teşekkür eder, özür diler, rica eder, afiyet olsun/eline sağlık der, geçmiş olsun der, izin ister vb.) **(KB1)** beklenir. Öğrencilerden öğretmeni ve arkadaşları konuşurken onları olumlu bakış açısıyla, duygu, düşünce ve eylemleri kontrol ederek **(D12.2)** etkin bir şekilde dinlemeleri istenebilir **(SDB2.1)**. Söz istemeden önce konuşan kişinin sözünü bitirmesini beklemek, konuşan kişi ile göz teması kurmak, nezaketli olmak, kendilerini ifade ederken duygu, düşünce ve davranışlarında kontrollü olmak ve başkalarının bakış açılarını anlamak gibi etkili iletişim becerileri öğrencilere kısaca hatırlatılabilir. Öğrencilerden çevresindeki başkaları ile iletişimde bulunurken "teşekkür etme, özür dileme, rica etme, izin isteme, afiyet olsun/eline sağlık ve geçmiş olsun deme vb" ifadelerini kullanmaları istenebilir. Bunun için görüşme gibi tekniklerden, örnek olaylardan, istop, örümcek ağı gibi grup oyunlarından yararlanılarak öğrencilere çevresindeki kişilerin duygu ve düşüncelerini hissederek **(E2.1)** çeşitli konuşma etkinlikleri yaptırılabilir **(SDB2.1)**. Örneğin balonların üzerine nezaket ifadeleri yazılıp balonlar müzik eşliğinde havaya bırakılabilir, müzik durunca öğrenci bir balonu tutup üzerindeki nezaket ifadesini yaratıcılığını kullanarak **(E3.3)** canlandırabilir.

Değerlendirme amacıyla etkinlikler sırasında "Birisi bize bir şey verdiğinde ne diyorduk? Biz bir şey isterken ne diyorduk?" vb. soru sorma teknikleri kullanılabilir. Öğretmen ve arkadaşlarıyla iletişim sürecindeki davranışları içeren bir kontrol listesi hazırlayarak öğrencilerin davranışlarını değerlendirebilir.

TUB1.6.

Öğrencilerin sosyal katılım becerisi geliştirebilmeleri **(SBAB5)** beklenir. İlgi alanlarından yola çıkarak öğrencilerde merak uyandıracak soru sormaları ve yaşamda olup bitenleri bilimsel yollardan sorgulama **(a)** yapmaları sağlanır. Örneğin "Para ne işe yarar?", "Dişlerimiz olmasa ne olurdu?", "Güneş geceleri nereye gider?" vb. sorular örnek verilerek öğrencilerin de öğrenmek istedikleri ve merak ettikleri soruların neler olduğu sorulabilir. Öğrenciler ikili veya üçlü gruplara ayrılarak akranla sosyal temas oluşturmaları **(b)** amacıyla her grubun seçtikleri bir soru üzerinden iletişime geçmeleri sağlanır. Öğrenciler arasında aktif katılımı, anlayışı ve iş birliğini geliştirmek, öğrenmeyi keyifli ve etkili hâle getirmek için düşün-eşleş-paylaş, karşılıklı öğretim, akran mentörlüğü, akran değerlendirmesi ve kavramsal sorgulama yöntemleri kullanılabilir. Öğrencilerin grup dinamiği sağlaması **(c)** amacıyla sorunun cevabını bulmaya yönelik görev dağılımı yapılır ve yardımlaşmaları sağlanır **(SDB2.2)**. Konuya aktif olarak dâhil oldukları, ihtiyaçlarına yönelik öğrenme ve keşfetme arzusu **(E3.8)** ile sorular sordukları ve benzer deneyimleri inceleme fırsatı verilerek fikir üretmeleri **(ç)** sağlanır. Müzakere etme **(d)** becerisi için belirlenen/ürettikleri sorunlara ilişkin görüşlerini karşılaştırmaları ve düzenlemeleri beklenir.

Çözümüne ulaşılabilmesine ilişkin **(E3.6)** öğrencilerin tartıştığı ve ürettikleri fikirlerini eyleme dönüştürebilmeleri **(e)** aşamasında bilinmeyen soruşturma ve doğruya ulaşmak için kararlılıkla hareket ederek **(E3.4)** birlikte var olan sorunu, problemi veya merak ettikleri şeyi vb. açıklığa kavuşturabilirler **(SDB2.2)**. Öğrencilerden anında geri bildirim almak için olaylara özgün bir bakış açısıyla bakılabilmesini, sezgilerin ve yaratıcı hayal gücünün kullanılabilmesi amacıyla canlı anketler, testler ve tartışmalarla etkileşime geçmesine olanak tanınır. Öğretmenin birbiriyle kolayca uyum sağlayabilecek ve çalışabilecek çiftleri bir araya getirmesi gerekir. Akran öğretimi için kurallar ve yöntemler oluşturulur. Bu kurallar öğrencilerin birbirleriyle nasıl etkileşime girmesi gerektiğini, kabul görmeyen etkileşim şekillerini belirlemeyi içermelidir. Örneğin olumlu bir tutum gösteren disiplinli, planlı ve istikrarlı davranışların **(D3.2)** takdir edilmesi, başkalarına yardım etmeye ve destek olmaya istekli olmaları **(D3.1)** desteklenebilir. Değerlendirme aşamasında öğretimin sonlandırılması beklenmemeli ve süreç değerlendirmesi sık sık gözlem ve kontrol listeleri ile takip edilerek akran iletişiminin olumlu olup olmadığı kontrol edilmelidir.

Öğrencilerden istenen kişisel gelişim günlüğü, hedef-zaman çizelgesi vb. ürünler dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Tüm öğrenme çıktılarından oluşan bir izleme testi uygulanabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

TUB1.1.

Öğrencilerde merak uyandıracak, onları üst düzey düşünmeye yöneltecek ve onların bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik etkinlikler hazırlanabilir. Örneğin mısır patlatma oyunu ile öğrencilerin verilen yönergeleri yerine getirme, vücudun hareket gelişimi için belirli bir yüksekliğe zıplama ve hayal gücünü geliştirmelerine yönelik etkinlikler hazırlanabilir. Öğrenme ortamları öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve iş birlikli çalışmalara katkı sağlayacak şekilde onların öğretim yaşantısında yer almamış bir okul personeli ile ya da farklı materyaller kullanılarak tasarlanabilir.

TUB1.2.

Pantomim etkinliği ile öğrencilerin jest ve mimiklerini kullanarak duygularını ifade etmelerine fırsat verilebilir.

Çeşitli sorular üzerinden "Ne Hissedersin?" oyunu oynanabilir. Örneğin "Ablan/Ağabeyin seni odasına almadı. Öğretmenin hastalanmış okula gelemedi. Bugün parka gideceksiniz. Baban sana masal kitabı almış. Gök gürültüsünün sesini duydun. Annenin elinde bir hediye paketi var. Dışarıda yağmur yağıyor." gibi.

TUB1.3.

Öğrencilerin birbirleriyle sözlü ve sözsüz iletişime geçmesi sağlanarak selamlaşma ve vedalaşma ifadelerini kullanabileceği etkinlikler hazırlanabilir. Örneğin öğrencinin öğretim yaşantısında yer almamış bir okul personelinin veya farklı bir sınıfta bulunan öğrencinin sınıfına giderek ya da onların öğrencinin sınıfına gelmesiyle "Sınıfımıza gelen birisine ne demeliyiz?" ya da "Sen onların sınıfına gittiğinde ilk karşılaşmada ne dersin?" (Merhaba, hoş geldiniz, güle güle vb.) "Yanlarından ayrılırken ne gibi ifadeler kullanmalıyız?" gibi sorularla iletişim başlatılabilir.

TUB1.4.

Öğrencilerde merak uyandıracak, onları üst düzey düşünmeye yöneltecek ve onların bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik etkinlikler hazırlanabilir. Örneğin farklı bir ortama (park, okul vb.) gezi düzenlenerek ortamda ilk kez karşılaştığı kişilere kendini tanıtmaları beklenir.

Zenginleştirme sürecinde öğrenme ortamları öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve iş birlikli çalışmalara katkı sağlayacak şekilde öğrencinin öğretim yaşantısında yer almamış bir okul personeli ile ya da farklı materyaller kullanılarak tasarlanabilir.

TUB1.5.

Öğrencilerde merak uyandıracak, onları üst düzey düşünmeye yönlerecek ve onların bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik etkinlikler hazırlanabilir. Örneğin kantinden alışveriş yapma etkinliği düzenlenerek alışveriş yapmak için sıraya girmeleri gerektiği, arkadaşlarının önüne geçmeye çalışmamaları ve sırası geldiği zaman "Bisküvi alabilir miyim?, Lütfen bir tost verir misiniz?" vb. nezaket ifadelerini kullanmaları istenebilir. Zenginleştirme sürecinde öğrenme ortamları öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve iş birlikli çalışmalara katkı sağlayacak şekilde öğrencinin öğretim yaşantısında yer almamış bir okul personeli ile ya da farklı materyaller kullanılarak tasarlanabilir.

TUB1.6.

Öğrenciler, arkadaşlık ilişkilerinde karşılaşabilecekleri problemlerin çözümüne yönelik önerilerde bulunabilir.

Öğrencilerden güçlü ve gelişime açık oldukları alanlara ilişkin araştırma yapmaları istenebilir.

İletişim kurma ve karar alma süreçlerinde grup çalışmalarını destekleyen etkinliklere yer verilebilir.

Destekleme

TUB1.1.

Destekleme sürecinde aile katılımı sağlanarak etkinliklerin ev yaşantısında yapılmasıyla devamlılık sağlanabilir. Bunun için sınıfta yapılan çalışmalara yakın düzeyde çalışma sayfaları hazırlanarak evde çalışılması önerilebilir.

Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde onlara görsel/işitsel/dokunsal materyallerle (kuklalar, sesli oyuncaklar, videolar vb.) de destek sunulabilir.

TUB1.2.

Ailelerden albüm fotoğrafları istenebilir. Fotoğraflardaki kişilerin duygularının ne olabileceği, hangi olaylardan sonra bu duyguları yaşıyor oldukları konuşulabilir. Örneğin "Doğum gününü, arkadaşlarıyla kutladığı için mutlu olmuş, pastayı görünce şaşırılmış." gibi.

TUB1.3.

Yazılı veya sesli repliklerden yararlanarak öğrencilere doğal ortamlarda (Bahçe, oyun parkı vb.) etkinlikler yaptırılabilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde onlara görsel, işitsel, dokunsal (kuklalar, sesli oyuncaklar, videolar vb.) materyallerle de destek sunulabilir.

Ailelerden selamlaşma/vedalaşma becerilerinin genellenmesi ve kalıcı hâle gelmesi için fırsat yaratmaları istenebilir.

TUB1.4.

Destekleme sürecinde ailenin katılımı sağlanarak etkinliklerin ev yaşamında ya da ev ortamında da yapılmasıyla devamlılık sağlanabilir. Örneğin farklı sosyal ortamlardaki (misafirlik vb.) ilk kez karşılaştığı insanlarla tanışma ve soru sorma becerilerini video kaydı yapmaları istenebilir.

TUB1.5.

Nezaket sözcükleri ile ilgili videolar izletilip öğrencilerin de canlandırma yapması istenebilir. Destekleme sürecinde ailenin katılımı sağlanarak etkinliklerin ev yaşamında ya da ortamında yapılmasıyla devamlılık sağlanabilir.

Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde onlara görsel, işitsel, dokunsal materyallerle (kuklalar, sesli oyuncaklar, videolar vb.) de destek sunulabilir.

TUB1.6.

Öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerinde olumlu davranış geliştirmelerini sağlayıcı rol oynama, düşünme sandalyesi gibi teknikleri içeren çeşitli etkinliklere yer verilebilir.

Güçlü ve gelişime açık alanlarına ilişkin görsel ve işitsel materyaller kullanılarak süreç desteklenebilir.

Uyarılama

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

TUB1.1.

Az gören öğrencilerle çalışılırken çalışma kâğıdı/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olduğundan emin olunmalıdır. Ortamın aydınlık olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca az gören öğrencilerle çalışılırken yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, elektronik büyüteçler, ekran/masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylemi gerçekleştirirken yönergeye eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerekğinde fiziksel/dokunsal ipucu verirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için sesli ve kabartmalı çalışma istasyonları, sesli ve Braille bilgisayar, kabartma ekran, kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, kabartma baskı makineleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

TUB1.2.

Az gören öğrenciler ile çalışırken olay kartları/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olmasına dikkat edilmesi gerekir. Videonun izletildiği ortamın ve cihazın ışık ayarlarının öğrenciye uygun şekilde ayarlanmasına ve öğrencinin videoyu rahat izleyebileceği mesafede oturmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca videolar hazırlanırken görmeyi kolaylaştıracak kontrast renkler kullanılabilir. Videoların sesli betimlemeli olarak hazırlanması sağlanabilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, elektronik büyüteçler, ekran/masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrenciler için video model öğretimi beraberinde sesli betimlemeler ve sesli hikâye kullanılabilir. Görme yetersizliği olan öğrencilerle duygu ifadeleri çalışılırken yönergeler betimleyici olmalıdır. Özellikle olayda/durumda geçen eylemi gerçekleştirirken eyleme eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerekğinde fiziksel/dokunsal ipucu verilirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için sesli ve kabartmalı çalışma istasyonları, sesli ve Braille bilgisayar, kabartma ekran, kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, kabartma baskı makineleri vb. materyallerden yararlanılabilir. Kullanılacak videolar betimlemeli olarak hazırlanabilir.

TUB1.3.

Az gören öğrencilerle çalışılırken olay kartları/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olmasına dikkat edilmesi gerekir. Ortamın aydınlık olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca az gören öğrencilerde yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, elektronik büyüteçler, ekran/masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylem gerçekleştirilirken yönergeye eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerektiğinde fiziksel/dokunsal ipucu verilirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için sesli ve kabartmalı çalışma istasyonları, sesli ve Braille bilgisayar, kabartma ekran, kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, kabartma baskı makineler vb. materyallerden yararlanılabilir. Kullanılacak videolar betimlemeli olarak hazırlanabilir.

TUB1.4.

Az gören öğrencilerle çalışılırken çalışma kâğıdı/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Ortamın aydınlık olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca az gören öğrencilerde yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenmelidir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, elektronik büyüteçler, ekran/masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylemi gerçekleştirirken eyleme eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerektiğinde fiziksel/dokunsal ipucu verirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için sesli ve kabartmalı çalışma istasyonları, sesli ve Braille bilgisayar, kabartma ekran, kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, kabartma baskı makineler vb. materyallerden yararlanılabilir. Kullanılacak videolar betimlemeli olarak hazırlanabilir.

TUB1.5.

Az gören öğrencilerle çalışılırken çalışma kâğıdı/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olmasına dikkat edilmesi gerekir. Ortamın aydınlık olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına edilmesi gerekir. Ayrıca az gören öğrencilerde yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışması istasyonları, elektronik büyüteçler, ekran/masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylem gerçekleştirilirken yönergeye eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğunu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerektiğinde fiziksel/dokunsal ipucu verilirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için sesli ve kabartmalı çalışma istasyonları, sesli ve Braille bilgisayar, kabartma ekran, kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışmaları, kabartma baskı makineler vb. materyallerden yararlanılabilir.

TUB1.6.

Az gören öğrencilerle çalışırken çalışma kartlarında geçen görsellerin ve yazılı yönergelerin öğrencinin görme yeterliliğine uygun renkte ve puntoda olmasına dikkat edilmelidir. Ortamın aydınlık olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca az gören öğrencilerde yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir. Çalışma kâğıtları/görsel materyallerin okunması ve görüntülenmesi için uzak görüntü kameralı okuma sistemi, sesli bilgisayar programları, sesli ve büyütme çalışmaları, elektronik büyüteçler, ekran/ masaüstü büyüteçleri vb. materyallerden yararlanılabilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylem gerçekleştirilirken eyleme eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerektiğinde fiziksel/dokunsal ipucu verirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Kullanılan eşleme kartları dokunsal materyallerle hazırlanabilir. Sese, kokuya ve dokunmaya dayalı oyunlar seçilebilir. Kart oyunlarında kartın altına Braille ile açıklamalar yazılabilir, kabartmalı ya da farklı dokulardan oluşturulan oyunlar hazırlanabilir.

İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Derse başlamadan önce işitme cihazı olan öğrencilerin cihaz kontrolleri yapılır. İşitme yetersizliği olan öğrencilerin eğitiminde oturma düzeni ve sınıfın ses yalıtımı önemlidir. Oturma düzeni öğrencilerin hem birbirlerini hem de öğretmenin yüzünü rahatça göreceği U şeklinde olmalıdır. Masa ve sandalyelerin ayaklarının sesi önleyici herhangi bir malzeme ile yapıştırılması gerekir.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerin eğitiminde görsel materyal kullanımı önemlidir. Öncelikle gerçek materyallerle öğretim yapılmalıdır. Gerçek materyalin olmadığı ya da yeterli gelmediği durumlarda modeller ya da görsel materyal olarak kart kullanılmalıdır. Daha sonra sıralı kartlar ile bir olay örgüsü içerisinde kavram/beceri pekiştirilir. Bu aşamada canlandırma teknikleri, video veya slayt gösterimi kullanılabilir. Öğrencinin kullandığı iletişim kanalını kullanarak yönergeler ona iletmeli ve çalışma kâğıdı/görsel materyaller uyarlanmalıdır. Çok ileri derecede işitme kaybı bulunan ve cihazlarından yeterince yarar göremeyen öğrencilere de yönerge vermeden önce dokunulmalı veya onların jest, mimik gibi görsel uyarılar ile dikkati çekilip ondan sonra öğrenciye uygun iletişim kanalı ile yönerge verilmelidir.

TUB1.1.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle sözel ve sözel olmayan yönergeleri eyleme dönüştürebilmek için eylemler tek kart, sıralı kart, video vb. ile tanıtılabilir. Eylemleri tanıyan öğrenciye işitme yetersizliğinden etkilenme durumuna göre sözel ya da işaret diliyle yönerge verilip eyleme dönüştürmesi beklenir. Yönergeler tek kelimeden başlayıp iki, üç kelimeli yönerge olarak devam edebilir. Örneğin tek kelimelik "otur, kalk"; iki kelimelik "ayağa kalk, topu tut"; üç kelimelik "git topu tut" vb. yönergeler kullanılabilir.

TUB1.2.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerden sözlü ya da sözsüz olarak duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri için duygu kartları ile duygular tanıtılıp sonra canlandırma yapmaları istenebilir. Fotoğraflar, hikâye kitapları, videolar kullanılabilir (Emojiler kullanılabilir). Bu materyaller üzerinden işitme kalıntısı olan öğrencilerle doğal işitsel sözel yöntem ile konuşarak total işitme yetersizliği olan öğrenciler ile işaret dili, jest, mimik, beden dili kullanılarak öğretim yapılabilir.

TUB1.3.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerin selamlaşma ve vedalaşma amacıyla sözlü ve sözsüz olarak iletişim sağlayabilmeleri için selamlaşma ve vedalaşma sözcük kalıplarını ya da bunların işaretlerini bilmeleri gerekir. Bunun için video, canlandırma, tek ve sıralı kartlar, hikâye kitapları kullanılabilir. Resimli kartlar ile anlatılan sözcük kalıplarını öğrencilerin canlandırma tekniği ile sınıfta paylaşması istenebilir. Total işitme kaybı olan öğrenciler işaret dili kullanarak, işitme kaybı az olan öğrenciler de konuşarak canlandırmayı yapabilirler.

TUB1.4.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerin başkalarıyla iletişim kurarken nezaket ifadelerini bilmeleri beklenir. Bunun için öğrencilere bu konu hakkında resimli kartlar kullanılabilir, video seyrettirilebilir ya da canlandırma tekniği kullanılarak sınıfta drama yaptırılabilir. Ardından video görüntülerindeki ortamın aynısı veya benzeri olan bir ortam oluşturularak öğrencilere farklı ortamlarda ilk kez karşılaştığı biriyle tanışma ve kendini tanıtırma fırsatı verilebilir. Etkinlikler doğal işitsel sözel yöntem ve işaret dili vb. farklı iletişim kanallarıyla gerçekleştirilebilir.

TUB1.5.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle çalışırken öğrencilerden başkalarıyla iletişim kurmak için nezaket ifadelerini bilmeleri beklenir. Bunun için nezaket ifadelerini gösteren tek kartlar, sıralı kartlar, hikâye kitapları, videolar kullanılabilir. İşitme kalıntısı olan öğrencilerle doğal işitsel sözel yöntem, total işitme yetersizliği olan öğrencilerle de işaret dili, beden dili kullanılarak öğretim yapılabilir.

TUB1.6.

Akran eğitiminde konuşamayan ya da konuşabilen öğrenciler işaret yöntemi, dudak okuma, jest, mimik ve beden dili kullanarak görsellerle desteklenen cümle tamamlama, boşluk doldurma, eşleştirme ve soru sorma etkinliklerini etkileşim hâlinde tamamlayabilir.

Bedensel Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

TUB1.1.

Öğrencilerin fiziksel özelliklerine uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenciler fiziksel özelliklerine göre jest, mimik ya da beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisi sergileyebilecektir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmeli ve kaydedilmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir.

TUB1.2.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler için öğrenme ortamı ve hedef davranış, yetersizliğin türüne bağlı olarak düzenlenmelidir. Bu noktada öğrencinin fiziksel yeterlilikleri ve duygusal tepkileri dikkatli gözlemlenmelidir. Kimi öğrenci duygularını, jest ve mimiklerini birlikte kullanarak ifade ederken kimisi sadece göz kırparak ifade etmektedir.

TUB1.3.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler için onların fiziksel özelliklerine uygun yönerge ve hedeflerin seçilmesine dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenci yine fiziksel özelliklerine göre sözlü ve sözsüz iletişim (jest, mimik veya beden dilini) kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisini sergileyecektir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir.

TUB1.4

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler için onların fiziksel özelliklerine uygun yönerge ve hedeflerin seçilmesine dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenci yine fiziksel özelliklerine göre jest, mimik veya beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisini sergileyecektir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir.

TUB1.5.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler için onların fiziksel özelliklerine uygun yönergeleri ve hedefleri seçmeye dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenci yine fiziksel özelliklerine göre jest, mimik veya beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisini sergileyecektir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir.

TUB1.6.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler için onların fiziksel özelliklerine uygun yönergelerin ve hedeflerin seçilmesine dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenci yine fiziksel özelliklerine göre jest, mimik veya beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisini sergileyecektir. Bu nedenle öğrencilerin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerileri ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir. Sözel ifadeye dayalı oyunlar seçilebilir.

2. ÖĞRENME ALANI ÖZ BAKIM BECERİLERİ

Bu öğrenme alanının içeriğini; yemek yeme adabına uygun yemek yiyebilme, giyinme becerilerini yerine getirebilme, giysi aksesuarlarını kullanabilme, farklı ortamlara/mevsimlere uygun giyinebilme ile kişisel temizlik ve bakımını yapabilme becerisi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin temel iletişim becerilerini kullanması görsellerle videolardan çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak temel beslenme becerilerini, ortam ve mevsime göre giyinme ve kişisel bakım becerilerini bağımsız olarak yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

34

ALAN BECERİLERİ

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİTİMLER

E1.2. Bağımsızlık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi

Değerler

D13. Sağlık

D14. Saygı

D16. Sorumluluk

D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi, Beslenme Sağlık ve Güvenlik, Oyun Spor ve Fiziki Etkinlikler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TUB2.1.

Yemek yeme adabına uygun yiyebilme (KB1)

TUB2.2.

Giyinme becerilerini yerine getirebilme (KB1)

TUB2.3.

Giysi aksesuarlarını kullanabilme (KB1)

TUB2.4.

Farklı ortamlara/mevsimlere uygun giyinebilme (KB1)

TUB2.5.

Kişisel temizlik ve bakımını yapabilme (KB1)

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Yemek yeme adabı
- Giyinme becerileri
- Kişisel bakım becerileri
- Temizlik, sağlık, sorumluluk

Anahtar Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; boşluk doldurma soruları, eşleştirme soruları, gözlem formları, beceri analizi kaydı, çalışma kâğıtları, açık uçlu sorular ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri durumlara uygun kişisel temizlik davranışlarını tanıyıp, rol oynayarak veya sunarak sergilemelerini sağlayabilecekleri performans görevi verilebilir. Bu görev dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

TUB2.1.

Öğrencilerin yemek yeme araç gerecini (çatal, kaşık, bıçak) bildiği ve küçük kas becerilerinin gelişmiş olduğu kabul edilmektedir.

TUB2.2, TUB2.3.

Öğrencilerin giysilerle giysi aksesuarlarını bildiği ve küçük kas becerilerinin gelişmiş olduğu kabul edilmektedir.

TUB2.4.

Öğrencilerin mevsimleri bildiği ve hava durumlarını ayırt edebildiği kabul edilmektedir.

TUB2.5.

Öğrencilerin kişisel hijyen araçlarını (tarak, tırnak makası, diş fırçası vb.) bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

TUB2.1.

Aile görüşme formu aracılığıyla öğrencinin yemek yeme becerileriyle ilgili yaşam öyküsü alınabilir. Öğrencinin yemek yeme becerisi gözlemlenerek gözlem formu ile ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.2.

Aile görüşme formu aracılığıyla öğrencinin giyinme becerisi ile ilgili yaşam öyküsü alınabilir. Kontrol listesi ile ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.1.

Aile görüşme formu aracılığıyla öğrencinin yemek yeme becerileriyle ilgili yaşam öyküsü alınabilir. Öğrencinin yemek yeme becerisi gözlemlenerek gözlem formu ile ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.2.

Aile görüşme formu aracılığıyla öğrencinin giyinme becerisi ile ilgili yaşam öyküsü alınabilir. Kontrol listesi ile ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.3.

Aile görüşme formu aracılığıyla öğrencinin yaşam öyküsü alınabilir. Kontrol listesi ile ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.4.

Farklı ortamlara/mevsimlere uygun giyinebilme becerisi için beceri analiz kaydı, kontrol listeleri ve gözlem formları kullanılarak ön değerlendirme yapılabilir.

TUB2.5.

Kişisel temizlik becerisinin süreç bileşenleri için beceri analiz kaydı, kontrol listeleri ve gözlem formları kullanılarak ön değerlendirme yapılabilir.

Köprü Kurma

Öğrenme-öğretme önce öğrencilerin ortam ve mevsimlere uygun mevcut giyinme bilgi ve deneyimlerini kullanmalarına fırsat sağlamak için öğrencilere günlük yaşamdan örnekler içeren görseller (düşün videosu, mevsim kartları vb.) gösterilebilir. Ön kabulde sözü geçen yemek yeme araç gerecini hijyen araçlarını, giysileri ve mevsimleri bağımsız olarak birbirinden ayırt edebilmesi/söyleyebilmesi beklenebilir.

**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları**

TUB2.1.

Öğrencilerden yemek yeme adabına uygun yiyebilme becerisi kazanması **(KB1)** beklenir. Yemek yeme adabına uygun yiyebilmek için bazı kuralların olduğu söylenebilir. Öğrenciye yemek yeme malzemelerini (çatal, kaşık, bıçak, bardak, pipet vb.) işlevine uygun kullanma temel beceri öğretimi yapılabilir **(KB1)**. Yemekhanede yiyeceği besinleri belli bir sırada yemesi gerektiği söylenir. Olay sıralama kartları, doğrudan öğretim ve video modellerle **(OB4)** öğretim yöntemleri kullanılarak öğretim yapılabilir. Sağlıklı beslenme için **(D14.1)** yemeğe çorba ile başlanacağı belirtilebilir. Ağız kapalı yemek yeme ağzında yemek varken konuşmadan lokmayı bitirme **(D13.1)** çalışması yapılabilir. Öğrenciye ağzında lokma varken konuşmanın sağlık açısından riskleri açıklanabilir. Yemek yerken ağız kirlendiğinde ve yemek bitince ağızını peçete ile silmesi **(D18.1)** gerektiği açıklanabilir. Beceri, model olarak öğretilebilir. Yemek sonrasında elini yıkaması yanlışsız öğretim yöntemlerinden aşamalı yardımla öğretim yöntemi ve fiziksel yardım, model olma, sözler ipucu teknikleri kullanılarak öğretilebilir. Öğrencinin yemek yerken bu becerileri kullanması istenebilir. Öğretim sonunda öğrencinin bağımsız olarak yemek yeme sürecini gerçekleştirmesi **(E1.2)** beklenebilir. Öğrenme çıktısı, beceri analizi kaydı ve açık uçlu sorularla değerlendirilebilir.

TUB2.2.

Öğrencilerden giyinme becerilerini yerine getirebilmeleri **(KB1)** beklenir. Giyinme becerilerini yerine getirebilme çalışmasına başlamadan önce öğrencilerin evden giysilerini getirmesi istenebilir. Giysilerin isimleri sorulabilir. Daha sonra bu giysilerin işlevleri hakkında öğretmenin sorularına cevap vermesi **(SDB2.1)** beklenebilir.

Giyinme becerilerinden şapka, bere takma/çıkarma, atkı takma/çıkarma, mont, ceket giyme/çıkarma, pantolon giyme/çıkarma, etek giyme/çıkarma çorap giyme/çıkarma, eldiven giyme/çıkarma, ayakkabı giyme/çıkarma ve görünüşünü düzeltme temel beceri öğretimi yapılır. Giyinme becerilerinin yer aldığı videolar **(OB4)** izletilerek yapılması gerekenlerin sıralaması vurgulanabilir. Giyinme becerisi çalışmak için ihtiyaç yaratmak amacıyla örneğin parmak boyası etkinliğinde kirlenen tişörtünü çıkarması ve evden daha önce getirdiği temiz tişörtünü giymesi istenir, fırsat eğitimi şeklinde öğretim yapılabilir. Kıyafetini giydikten sonra kılık kıyafetine dikkat ederek kıyafetlerini düzenlemesi örneğin çıkmış atletini giysisinin içine koyması **(E1.2)** istenebilir. Beceri analiz kaydı, gözlem formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

TUB2.3.

Öğrencilerden giysi aksesuarlarını kullanabilmeleri **(KB1)** beklenir. Giysilerde kullanılan aksesuarların kullanımı becerisine çalışmadan önce öğrencilerin evden ilgili aksesuarların bulunduğu giysileri getirmeleri **(D16.3)** istenebilir. Bu aksesuarları içeren kıyafetlerden fermuar açma-kapama, düğme ilikleme-açma, cırtcirt açma-kapama, çıtçıt açma-kapama, kemer takma-çıkarma, ayakkabı bağcığı çözme-bağlama temel beceri öğretimi yapılır. Örneğin getirdiği çıtçıtlı gömleği öğrencinin giyinmesi istenebilir ve yanlışsız öğretim yöntemlerinden ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim gerçekleştirilebilir. Daha sonra sabit bekleme süreli öğretim tekniği ile öğrencinin günlük kıyafetlerinde aksesuar kullanımını çalışması **(E1.2)** tekrarlanabilir. Beceri analiz kaydı, gözlem formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

TUB2.4.

Öğrencilerden farklı ortamlara/mevsimlere uygun giyinebilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrencilere mevsimlere uygun giyinme, video modelle öğretim yöntemi kullanılarak öğretiler. Mevsim kartları sunulur ve bunları kıyafetlerle eşleme yapması **(OB4)** istenebilir. Evden içinde bulunulan mevsimle ilgili giysileri getirmesi istenebilir. Gün içindeki giysi değişikliğinde kullanılabilir. Öğretmen öğrencilere hava durumlarını içeren bir hikâye kitabı okuyabilir. Okunan hikâyenin içeriğini kullanarak hava durumlarına göre giyinmeye ilişkin sorular sorabilir ve cevapları alıp öğretim **(SDB2.1.)** yapılabilir. Hava durumuna uygun giyinilmediğinde sağlığının olumsuz etkileneceği **(D18.1)** söylenebilir. Öğrencilere okunan kitaptaki karakterin yer aldığı kesme yapıştırma etkinliği verilebilir. Farklı hava durumlarına göre karakteri giydirmesi istenebilir. Toplumsal davet ve etkinliklere uygun giyinebilmesi için öğrencilere düğün içerikli görsel sunulabilir. Görsel üzerinden düğüne katılan insanların giyimlerine dikkat çekilebilir. Spor yapan insanların olduğu görsel sunulabilir. Görsel üzerinden spor yapan insanların giyimlerine dikkat çekilebilir. Her iki ortamda giyilebilecek giysi örnekleri resimli kartlar ile **(OB4)** gösterilebilir. Öğrencilerden öğretimi yapılan ortamlara uygun giysileri gruplamaları istenebilir. Öğrencilerden farklı sosyal ortamlarda giyinme konusunda uyarılama yapması istenebilir. Mevsimler ve mevsimlere uygun kıyafetlerin kartları masaya konarak mevsime uygun kıyafetleri, mevsim görseliyle eşlemesi istenerek değerlendirme yapılabilir.

TUB2.5.

Öğrencilerin kişisel temizlik ve bakımını yapabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğretmen el yıkamanın önemine ilişkin sorular sorabilir. Cevaplar üzerinden becerinin önemine değinebilir. Doğru el yıkama becerisi kartları ile öğrenciye görsel sunum **(OB4)** yapılabilir. Öğrenciyle lavaboya gidilir ve gösterip yaptırma yöntemi kullanılarak elini yüzünü yıkama/kurulama **(D18.1)** öğretimi yapılabilir. Burun silme becerisi öğretimine burnunu silmesi gereken durumlar açıklanarak başlanabilir. Aşamalı yardımla öğretim yöntemi ile öğretim gerçekleştirilebilir. Ağız silme becerisini çalışmak için öğrenci ile aynanın karşısına geçilebilir. Öğrenciye gösterip yaptırma tekniği ile öğretim yapılabilir. Saçını şekillendirme becerisi kazandırmak için aynanın karşısında model olma öğretim yöntemi ile fiziksel yardımla ipuçlarının silikleştirilmesi tekniği kullanılarak öğretim yapılabilir. Daha sonra öğrencilerden kendi saçını taraması, öğrenci kız ise saçına toka ve taç gibi aksesuarları uygun şekilde takması istenebilir. Öğretimin genellenmesi, sürekli ve istendik olmasını sağlamak için farklı tarak ve tokalar ile öğretim tekrarlanabilir. Öğretmen öğrencilere diş fırçalaması gereken durumları açıklayabilir. Diş fırçalama becerisi için kullanılan araç gereç sınıf ortamında tanıtılıp gerçek ortamda uygulama yapılabilir. Gerekli durumlarda öğrencilere eş zamanlı ipucu tekniğiyle beceri öğretimi yapılabilir. Öğrencinin bağımsız olarak **(E1.2)** dişlerini fırçalaması istenebilir. Tırnak kesme becerisinin öğretiminde fiziksel yardımın silikleştirilmesi tekniği ile öğretim yapılabilir. Öğrencinin bağımsız olarak **(E1.2)** tırnaklarını kesmesi istenebilir. Beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılabilir. Performans görevi olarak, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri durumlara uygun kişisel temizlik davranışlarını tanıyıp, rol oynayarak veya sunarak sergilemelerini sağlamak için öğrenciler gruplara ayrılabilir. Her gruba günlük hayatta karşılaşılabileceği bir kişisel bakım durumu verilerek canlandırma yapmaları istenebilir. Bu performans görevinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

TUB2.1. Çatal bıçak kullanarak yemek yiyebilme çalışılabilir.

TUB2.2. Bandana takma, külotlu çorap giyme çalışılabilir.

TUB2.3. Kravat bağlama ve takma çalışılabilir. Takım elbise veya kostüm giyme çalışılabilir.

TUB2.4. Bot giyme çalışılabilir.

TUB2.5. Saçına fön çekme ve saçlarını örme çalışmaları yapılabilir. Diş ipi kullanma çalışılabilir. Tırnak törpüsü kullanımı çalışılabilir.

Destekleme

TUB2.1. Yemek yeme ve giyinme becerileri evcilik oyunları içinde kullanılarak pekiştirilebilir.

TUB2.2. Çorap giyme becerisinde zorlanan öğrenciyle patik giyme çalışılabilir. Topuksuz çorap giyme çalışılabilir.

TUB2.3. Ayakkabı bağcığını bağlamakta zorlanan öğrenci ile cırtcırtlı ayakkabı ya da ayakkabı çekeceği ile ayakkabı giyme becerisi çalışılabilir.

TUB2.4. Mevsimlere uygun giyinebilme çalışılırken mevsimlere ve hava durumuna uygun giyinilen görsellerin olduğu yapbozlar yaptırılabilir. Mevsimlerde giyinmeye yönelik sanat çalışmaları yapılabilir.

TUB2.5. Şarjlı diş fırçası kullanma çalışılabilir.

Uyarlama

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Görme yetersizliği olan öğrencilerle beceri öğretimi yapılırken öğrencinin görme gücü, görme kalıntısı mutlaka değerlendirilmeli ve beceri öğretiminde görmenin işlevsel kullanımı (görme kalıntısının en üst düzeyde işe koşulması) sağlanmalıdır.

TUB2.1 Görme yetersizliği olan öğrencilerle yemek yeme adabına uygun, yemek yiyebilme becerisinin öğretim çalışmasında öncelikle yemek masasının, tabağın, çatal, kaşık ve bıçağın yeri, birbirlerine göre konumu, öğrencinin masaya ne kadar yakın olması gerektiği (konumu) öğrenciye açıklanabilir. Yemek çeşidi betimlenir ve yemek kokusuna değinilerek öğretim yapılabilir.

TUB2.2. Görme yetersizliği olan öğrenci ile gerçek nesnelerle çalışma yapılabilir. Dokunsal öğrencinin evden getirilen giysilere fiziksel yardım tekniği ile dokunması sağlanır. Giysinin ilişkili ve ilişkisiz nitelikleri belirtilerek giysinin adı söylenebilir.

Giylen kıyafetin tersini, düzünü söyleme çalışılırken kıyafetlerde bulunan etiket ve cepler ayırt edici nitelik olarak kullanılabilir. Görme yetersizliği olan öğrenciyle kıyafetin tersi ve kıyafetin düzü kavramları gerçek nesne ile dokunma duyusu başat olacak şekilde kullanılarak öğretim yapılabilir (Giysiye dokunulur, düz olan giysinin nitelikleri anlatılır, giysiye dokunulup giysinin ters olması durumu anlatılır.). Görme yetersizliği olan öğrencilerde görme kalıntısı var ise görmenin işlevsel kullanımı için renkler ile kıyafet ayırt etme çalışılabilir. Renk okuyucu programların kullanılması sağlanabilir. Az gören öğrencilerle görme gücüne ve görme alanına göre (örneğin görme merkezi sağda olan öğrenci ile sağ taraftan çalışma) düzenlenebilir.

İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

İşitme yetersizliği olan öğrencilere öz bakım becerileri öğretilirken gerçek materyal (çatal, kaşık, bıçak, tabak, giysiler vb.) ve görsel materyaller (tek kart, sıralı kart, hikâye kitabı vb.) kullanılabilir. Aynı zamanda öğrencinin kullandığı iletişim dilinin (İşaret dili, dudak okuma, sözel dil vb.) kullanılmasına dikkat edilmesi gerekir.

Bedensel Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Bedensel yetersizliği olan öğrencilere öz bakım becerileri öğretilirken parmak kasları (küçük kasları) zayıf bir öğrenci için kullanılacak materyallerde, tutma kısmının kalınlaştırılması tutma becerisini destekleyebilir.

TUB2.1. Kasları zayıf olan bir öğrenci için yemek yeme becerisinin öğretiminde fiziksel destek sağlanabilir. Tekerekli sandalye ya da yürüme yardımcısı kullanan öğrenciler için de çalışılacak ortamdaki nesneler sabitlenebilir. El kasları zayıf öğrenci için kalın saplı plastik malzemeler (çatal, kaşık vb.) kullanılabilir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÖĞRENME ALANI EV İÇİ VE TOPLUMSAL YAŞAM

Bu öğrenme alanının içeriğini ev ve sınıf içinde basit işleri yapma, ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranış sergileme, toplumsal iletişim becerileri geliştirebilme, mahremiyetini koruma becerisini geliştirebilme oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin ev ve sınıf içinde yapabileceği basit işlerden oluşan becerileri bağımsız yapar hâle gelmesi, ortam ve etkinlik geçişlerinde arkadaşlarıyla ortak davranabilmesi, sosyal temas oluşturabilmesi, mahremiyetini koruyabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

38

ALAN BECERİLERİ

SBAB5.1. Sosyal Temas Oluşturma

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi
SDB2.2. İş Birliği Becerisi
SDB3.3. Sorumlu Karar Verme Becerisi

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü
D3. Çalışkanlık
D8. Mahremiyet
D13. Sağlıklı Yaşam
D18. Temizlik
D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Beslenme Sağlık ve Güvenlik, Oyun Spor ve Fiziki Etkinlikler, Müzik ve Oyun

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.9. Genelleme Becerisi
KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TUB3.1.
Bulunduğu ortamın tozunu alabilme (KB1)
TUB3.2.
Yıkanan çamaşırları asabilme (KB1)
TUB3.3.
Bulunduğu ortamı süpürebilme (KB1)
TUB3.4.
Bulunduğu ortamın yerini silebilme (KB1)

TUB3.5.

Kirli kıyafetlerini kirli sepetine atabilme (KB1)

TUB3.6.

Yatak toplayabilme (KB1)

TUB3.7.

Sınıfı toplayabilme (KB1)

TUB3.8.

Bardağa sıvı doldurabilme (KB1)

TUB3.9.

Bıçak kullanabilme (KB1)

TUB3.10.

Beslenme çantası hazırlayabilme (KB1)

TUB3.11.

Beslenme saatinde masayı hazırlayabilme (KB1)

TUB3.12.

Ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranış sergileyebilme (KB1)

TUB3.13.

Toplumsal iletişim becerilerini geliştirebilme (SBAB5.1)

- a) İletişimi başlatır.
- b) Grup etkileşimine katılır.
- c) Grup iletişimine katkıda bulunur.
- ç) Grup iletişimini değerlendirir.

TUB3.14.

Mahremiyetini koruma becerisini geliştirebilme (KB1)

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Basit ev işleri

Toplumsal yaşam becerileri

Mahremiyetini koruma

Beslenme becerileri

Temizlik becerileri

Anahtar Kavramlar

Temizlik, sorumluluk, iletişim, toplumsal uyum, mahremiyet

**ÖĞRENME
KANITLARI (Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; gözleme dayalı davranış kayıt formu (Olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.), beceri analizi kaydı, çalışma kâğıtları, açık uçlu sorular, kontrol listesi, etkinlik çizelgeleri, sosyal öyküler ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam becerisi olarak kendi beslenme çantasını hazırlaması ve bu süreci sunarak paylaşmasını sağlamak amacıyla performans görevi verilebilir. Bu görev dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme yaklaşımı ile değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

TUB3.1, TUB3.2, TUB3.3, TUB3.4, TUB3.5, TUB3.6, TUB3.7, TUB3.8, TUB3.9, TUB3.10, TUB3.11

Öğrencilerin ince ve kaba motor becerilerini yerine getirebildiği kabul edilmektedir.

TUB3.12. Okul ve sınıf kurallarını öğrenmiş olduğu kabul edilmektedir.

TUB3.13. Verilen yönergeleri yerine getirme ve istediğini ifade etme becerisi olduğu kabul edilmektedir.

TUB3.14. Vücut bölümlerini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

TUB3.1, TUB3.2, TUB3.3, TUB3.4, TUB3.5, TUB3.6, TUB3.8, TUB3.9, TUB3.10, TUB3.14.

Aile görüşmesi yapılarak öğrencilerin evde bu becerileri yapıp yapmadığı belirlenebilir.

TUB3.7. Sınıf toplayabilme becerisi için ön değerlendirme sürecinde öğrenciden dağınık hâlde duran sınıf bölümlerini göstermesi ve sınıfı toplayabilme davranışını başlatması beklenir. Öğretime hangi basamaktan başlanacağını saptanması için beceri analizi kaydı, kontrol listeleri ve gözleme dayalı davranış kayıt formları kullanılabilir.

TUB3.11. Beslenme saatinde masayı hazırlayabilme becerisi için ön değerlendirme sürecinde masayı hazırlaması istenebilir. Öğretime hangi basamaktan başlanacağını saptanması için beceri analizi kaydı, kontrol listeleri ve gözleme dayalı davranış kayıt formları kullanılabilir.

TUB3.12. Ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranabilme becerisi için ön değerlendirme sürecinde canlandırma tekniği kullanılarak örnek bir etkinlik ya da ortamlar arası geçiş süreci oluşturulabilir. Öğretime hangi basamaktan başlanacağını saptanması için beceri analizi kaydı, kontrol listeleri ve gözleme dayalı davranış kayıt formları kullanılabilir.

TUB3.13. Toplumsal iletişim becerileri geliştirebilme becerisi için ön değerlendirme sürecinde sınıf ve okul ortamında iletişimi başlatma, grup etkinliğine katılma ve grup etkileşiminde bulunma davranışları sergilemesi beklenir. Canlandırma tekniği kullanılarak örnek bir iletişim ve etkileşim süreci oluşturulabilir. Öğretime hangi basamaktan başlanacağını saptanması için gözlem yapılabilir. Gözleme dayalı davranış kayıt formları ve kontrol listeleri kullanılabilir.

Köprü Kurma

Öğrenme-öğretme uygulamalarında önce sözel ifadeler kullanılarak soru cevap yöntemiyle öğrencinin mevcut bilgi ve deneyimleri ölçülebilir. Öğrencilerin temizlik araç gerecine örnekler vermeleri istenebilir. Ev eşyalarını ve kullanım şekillerini anlatmaları istenebilir. Öğrencilere grup etkileşiminde bulunurken nelere dikkat ettiklerine ilişkin sorular sorulabilir. Öğrencilerde mahremiyet farkındalığı oluşturmak için güvenlik çemberinde bulunan kişileri saymaları istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TUB3.1.

Öğrencilerden bulunduğu ortamın tozunu alabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrencilere bulunduğu ortamı temiz tutmak için **(D18.2)** toz almaları gerektiği ve hangi malzemeleri kullanacağı **(D18.2)** açıklanabilir. Öğrencilere yanlışsız öğretim yöntemlerinden birisi kullanılarak toz bezini ıslatma, bez sıkma, bez ile toz alma ve kuru bez ile kurulama temel beceri öğretimi yapılabilir. Video model öğretim yöntemi **(OB4)** ile öğretim yapılabilir. Gerekirse fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu verme teknikleri **(SDB2.2)** ile beceri öğretilebilir. İpuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılabilir.

TUB3.2.

Öğrencilerden yıkanan çamaşırı asması beklenir **(KB1)**. Öğretmen çamaşırların neden asılması/kurutulması gerektiğini açıklamalarını isteyebilir **(SDB3.3)**. Öğretmen ıslak çamaşırları öğrencilere dağıtabilir. Çamaşırların neden ıslak olarak giyilemeyeceği vurgulanabilir. Öğrencilere yıkanan çamaşırı eline alma, çamaşırı çırpma, çamaşırı asma, yanlışsız öğretim yöntemleri kullanarak temel beceri öğretimi yapılabilir. Dramatizasyon ve sanal gerçeklik uygulamaları, benzetilmiş ortam, video model gibi yöntemler **(OB4)** ve fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların da birbirlerine destek olması sağlanarak **(SDB2.2)** beceri öğretilebilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Gözleme dayalı davranış kayıt formu ile değerlendirme yapılabilir.

TUB3.3.

Öğrencilerden bulundukları ortamı süpürebilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrencilere hangi durumlarda yerin süpürülmesi gerektiği, nelerle süpürüldüğü **(D18.2)** hakkında bilgi verilebilir. Öğrencilerden malzemeleri incelemeleri **(E2.3)** istenebilir. Kirli zeminlerle ilgili vurgulama yapılır. Öğrencilerden kirli zemine örnekler vermeleri istenebilir **(SDB2.1)**. Dramatizasyon ve sanal gerçeklik uygulamaları, benzetilmiş ortam, video model gibi yöntemler **(OB4)** ve fiziksel yardım, sözel ipucu ve model olma teknikleri kullanılırken akranların da birbirlerine destek olması sağlanarak **(SDB2.2)** faraşlı fırça ile süpürme, elektrikli süpürge ile süpürme, temel beceri öğretimi yapılabilir ve ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ve süpürülmesi gereken ve gerekmeyen ortamları içeren bir gözleme dayalı davranış kayıt formu hazırlanıp bununla değerlendirme yapılabilir.

TUB3.4.

Öğrencilerden bulundukları ortamın yerini silmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrencilere hangi durumlarda yerin silinmesi gerektiği, nelerle silindiği **(D18.2)** hakkında bilgi verilir. Öğrencilerden yer silme araç gerecini incelemeleri **(E2.3)** istenebilir. Öğrencilerden kirli zemine örnekler vermeleri istenebilir. Dramatizasyon ve sanal gerçeklik uygulamaları, benzetilmiş ortam, video model gibi yöntemler **(OB4)** ve fiziksel yardım, sözel ipucu ve model olma teknikleri kullanılırken akranların da birbirlerine destek olması sağlanarak **(SDB2.2)** yer bezini ıslatma, bezi sıkma, bez ile yeri silme temel beceri öğretimi yapılabilir ve ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ve silinmesi gereken ve gerekmeyen ortamları içeren bir gözleme dayalı davranış kayıt formu hazırlanıp bununla değerlendirme yapılabilir.

TUB3.5.

Öğrencilerden kirli çamaşırları, kirli sepetine atabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öncelikle öğrencinin kirli ve temiz çamaşırları ayırt edebilmesi istenebilir. Öğrencilere kirlenen çamaşırların nereye atılması gerektiği **(E1.1)** sorulabilir. Öğretmen kirlenen çamaşırları öğrencilere dağıtır ve öğrencilerden uygun yeri bulup atmalarını isteyebilir. Öğrencilere sosyal öykü, video gösterimi **(OB4)** ile öğretim yapılabilir. Model olma, sözel ipucu ve fiziksel yardım teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak kirli kıyafeti seçme, çamaşır sepetini açma, kıyafeti kirli sepetine atma ve kirli sepetinin kapağını kapatma temel beceri öğretimi yapılabilir ve ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analiz kaydı ve gözleme dayalı davranış kayıt formu ile değerlendirme yapılabilir.

TUB3.6.

Öğrencilerden yatak toplayabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrencilerden öncelikle aile içindeki görev ve sorumlulukları söylemeleri **(D2.4, D16.3)** istenebilir. Öğretmen sınıf ortamında model bir yatak oluşturabilir. Öğrencilere konu ile ilgili video gösterimi **(OB4)**, resimli ipucu kartları gibi çeşitli etkinlikler yaptırılabilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak çarşafı düzeltme, yastığı yerine koyma, yorganı üzerine örtme **(c)** temel beceri öğretimi yapılarak ve ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılabilir.

TUB3.7.

Öğrencilerden sınıfı toplayabilmesi beklenir **(KB1)**. Bunun için öğrencilerden öncelikle sınıftaki görev ve sorumlulukları **(D16.3)** üzerinde konuşulabilir. Öğretmen sınıfı toplamaya hazır hâle getirebilir. Sınıf içi araç gerecinin yerleri belirlenip bunları uygun yerlere yerleştirmeleri istenebilir. Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat ederek yaşadığı alanı temiz ve düzenli tutması **(D18.2)** beklenir. Öğrencilere konu ile ilgili görsel, animasyon vb. eğitici içerikler **(OB4)** sunulabilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak sıranın üzerindeki eşyaları alma, sınıf araç gerecini raflarda uygun yerlere koyma, rafları düzenleme ve çöpleri çöp kovasına atma temel beceri öğretimi yapılabilir. İpuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanır. Gözleme dayalı davranış kayıt formu ile değerlendirme yapılır.

TUB3.8.

Öğrencilerin bardağa sıvı doldurabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğrenciye yanlışsız öğretim yöntemleri, video ile model olma **(OB4)** veya resimli ipucu kartları kullanılarak çeşitli etkinlikler yaptırılabilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak bardağı eline alma, sürahidenden sıvıyı bardak dolana kadar doldurma temel beceri öğretimi yapılabilir. Öğretmen öğrencilerin farklı gruplardan oluşan sınıfları (Ayran, soda, meyve suyu vb.) bardağa doldurmalarını isteyebilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılır.

TUB3.9.

Öğrencilerden bıçak kullanabilmeleri **(KB1)** beklenir. Öğretmen öğrencilerin güvenliğini sağlayarak bıçak kullanma becerisini yerine getirmelerini ister. Öğrenciye yanlışsız öğretim yöntemleri, video ile model olma **(OB4)** veya resimli ipucu kartları kullanılarak çeşitli etkinlikler yaptırılabilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak bıçakla yumuşak gıda sürme, bıçakla meyve/sebze kesme, bıçakla meyve/ sebzeyi soyma vb. temel beceri öğretimi yapılabilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanır. Beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılır.

TUB3.10.

Öğrencilerin beslenme çantası hazırlamaları **(KB1)** beklenir. Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını sürdürebilmeleri **(D13.1)** için okula gelirken evde beslenme çantasına konulması uygun besinleri söylemeleri istenebilir. Öğrencilerden kendi tercihlerine uygun seçimler yapmaları istenebilir. Beslenme çantasında olması gereken besinlerden oluşan görsel kartlar **(OB4)** ve maket besinler kullanılarak ve model olma, fiziksel yardım ve sözel ipucu teknikleri ve akran desteği **(SDB2.2)** ile okula götürüleceği beslenme çantasını açma, yemek istediği yiyecekleri koyma, içmek istediği sıvıları koyma, çantaya peçete koyma ve çantayı kapatma temel beceri öğretimleri yapılabilir. Çalışma kâğıdı, gözleme dayalı davranış kayıt formu ile değerlendirme yapılır ve portfolyolarına eklenebilir. Performans görevi olarak, öğrencilerin günlük yaşam becerisi olarak kendi beslenme çantasını hazırlaması ve bu süreci sunarak paylaşması istenebilir. Sınıfta bir "beslenme malzemeleri köşesi" oluşturulur (gerçek ya da oyuncak temsiller olabilir: su şişesi, meyve, sandviç, peçete, küçük kutular vb.) ve her öğrencinin sırayla kendine ait bir beslenme çantası hazırlaması sağlanır. Sonrasında bu çantayı sınıfa tanıtarak sunması istenebilir. Performans görevinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme yaklaşımı kullanılabilir.

TUB3.11.

Öğrencilerden beslenme saatinde masayı hazırlaması **(KB1)** beklenir. Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını sürdürebilmeleri **(D13.1)** için ders zili çaldığında beslenme saatinin başladığına dikkat çekilip neden beslenme dersi yapıldığına dair öğrencilere bilgi verilebilir. Öğrencilere birbirlerinin beslenme çantasında neler olduğuna dair soru sorarak tahmin etmeleri **(E1.1)** sağlanabilir.

Öğrencilerden masayı hazırlamaları istenebilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılırken akranların birbirlerine destek olması **(SDB2.2)** sağlanarak beslenme saatinde çantasını açma, örtüsünü masanın üstüne serme, beslenme kabını açma ve örtünün üzerine koyma temel becerilerinin öğretimi yapılabilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Beceri analizi kaydı ve masanın üzerine konması gereken ve gerekmeyen şeyleri içeren bir gözleme dayalı davranış kayıt formu hazırlanıp bununla değerlendirme yapılabilir.

TUB3.12.

Öğrencilerden ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde uygun davranış sergilemesi **(KB1)** beklenir. Farklı etkinlik ve ortama geçilmeden önce öğrencilere etkinlik ve ortamla ilgili ön bilgi verilerek onların hazır olmaları sağlanabilir. Örneğin öğrencilere geçişi yapılacak etkinlik ve ortamın gerektirdiği kurallar sorularak hatırlatmalar yapılabilir **(E2.2)**. Uygun davranış gösterdiklerinde öğrenciler pekiştirilir. Etkinlik çizelgeleri, fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri ve akran desteği **(SDB2.2)** ile günlük etkinlik geçişleri sırasında ortama uygun davranış sergileme **(KB2.14)**, ödülleri günlük etkinliklere geçiş sırasında ortama uygun davranış sergileme, sınıf içi dinlenme aralarından etkinliklere geçiş sırasında ortama uygun davranış sergileme ve sınıf dışı dinlenme aralarından etkinliklere geçiş sırasında ortama uygun davranış sergileme temel becerilerinin öğretimi yapılabilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Ayrıca sosyal öykü yöntemi ile beceri desteklenebilir. Gözleme dayalı davranış kayıt formu ile değerlendirme yapılır.

TUB3.13.

Öğrencilerden toplumsal iletişim becerilerini gösterebilmeleri **(SBAB5.1)** beklenir. Öğrencilere soru cevap yöntemi ile iletişimi başlatmak, grup etkileşimine katılmak, grup etkileşimine katkıda bulunmak ve grup iletişimini değerlendirmek için neler yaptıklarını **(E1.5)** öğrenmek amacıyla sorular sorulur. Verilen cevaplar listelenebilir. İletişimi başlatmalarına **(a)** yardımcı olabilmek için dramatizasyon yöntemi ile öğretime başlanabilir. Öğrencilerin tamamının, dramatize edilen oyunda yer almasını sağlayarak grup etkileşimine katılmaları **(b)** ve grup etkileşimine katkıda bulunmaları **(c)** desteklenebilir. Grup içi iletişimlerini değerlendirmeleri **(ç)** istenir. Etkinlik çizelgeleri **(OB4)**, replikli öğretim vb. teknikler kullanılarak grup dinamiği gerektirecek çeşitli etkinlikler **(D3.4)** oluşturulabilir. Bunun için öğrencilerden sınıf ve okulla ilgili iletişim başlatma **(SDB2.1)**, grup etkileşimine katılma **(KB2.9)**, iletişim sürecine katkıda bulunmaları **(E2.3)** istenir. Sözel ipuçları verilip, ipuçları silikleştirilerek öğretim süreci tamamlanır. Öğrencilerden kendi performanslarına ilişkin düşüncelerini öz değerlendirme formu kullanarak değerlendirmeleri **(E1.4)** istenir.

TUB3.14.

Öğrencilerden mahremiyetini koruma becerilerini geliştirmeleri **(KB1)** beklenir. Mahrem bölgeleri (Özel bölge) görsel, işitsel, dokunsal materyaller üzerinde ayırt etmeleri istenebilir **(KB2.14)**. Öğrencilerden ortak kullanım alanlarında bedensel gizliliğini korumaya dikkat etmeleri **(D8.4)** istenebilir. Sosyal öykü yöntemi bu beceri için kullanılabilir. Bu beceriler etkinlik çizelgeleri, video model ile öğretim, ayrı denemelerle öğretim ve doğrudan öğretim yöntemleriyle **(OB4)** çalışılabilir. Fiziksel yardım, model olma ve sözel ipucu teknikleri kullanılarak mahrem bölgeleri (özel bölge) görsel, işitsel, dokunsal materyaller üzerinde ayırt etme, kişisel alanını korumak için yapması gereken davranışları görsel, işitsel, dokunsal materyaller üzerinde tepki verme, gizliliği koruyarak tualeti kullanma ve toplumsal ortamlarda mahrem bölgelerine dokunmaktan kaçınma temel becerilerinin öğretimi yapılabilir. Son olarak ipuçları silikleştirilerek öğretim tamamlanabilir. Gözleme dayalı davranış kayıt formu ve beceri analizi kaydı ile değerlendirme yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

TUB3.1.

Öğrencilerden toz almaya başlamadan önce her seferinde musluğa gitmemek için su kovaasına su doldurması beklenebilir. Farklı toz bezleriyle toz alması istenebilir. Farklı malzeme ve boyutlarda toz bezi verilerek çalışma yapılabileceği gibi farklı büyüklük ve şekillerdeki yüzeylerin tozunun alınması şeklinde de çalışılabilir.

TUB3.2.

Yıkanan çamaşırları makineden çıkararak hava durumuna göre ipe, uygun bir odadaki kurutmalık üzerine ya da kurutma makinesine atarak kurutması istenebilir.

TUB3.3.

Öğrencilerden şarjlı el süpürgesi ve elektrikli süpürge kullanması istenebilir. Çok aparatlı süpürgelerin başlıkları değiştirilerek başlığa uygun alanı süpürmesi istenebilir.

TUB3.4.

Öğrencilerden paspas ve buharlı silme makinesi kullanımı istenebilir.

TUB3.6.

Kendi yatağını toplaması, kardeşinin, anne babasının yatağı vb. farklı boyutlardaki yatakları toplaması istenebilir. Yatağın üzerine yatak örtüsü sermesi istenebilir.

TUB3.7.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle sınıf toplama çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir.

TUB3.8.

Bardağa sıvı doldurmada öğrencilerden damacanadan ya da sebilden sürahiye ve bardağa sıvı doldurması istenebilir.

TUB3.9.

Öğrencinin salata yapabilmesi, meyve tabağı veya meyve salatası hazırlaması istenebilir.

TUB3.10.

Beslenme çantası hazırlama becerisinde öğrencinin pikniğe, parka, denize giderken uygun çantayı hazırlaması istenebilir.

TUB3.11.

Beslenme masasını hazırlama becerisinde, masada bulunması gereken malzemelerin sayısı arttırılabilir.

TUB3.12.

Öğrencilerle ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranabilme becerisi öğretilirken farklı ortamlara uygun hazırlanmış benzetilmiş ortam oluşturularak etkinlik yapılabilir.

TUB3.13.

Toplumsal iletişim becerilerini geliştirebilme çalışmasında öğrencilere bir konu verilerek münazara yapmaları istenebilir.

Canlandırma tekniği kullanılarak örnek tanışma, selamlaşma etkinliği yapılabilir.

TUB3.14.

Mahremiyetini koruma becerisi çalışmasında canlandırma tekniği kullanılarak farklı ortam ve kişilere uygun tepki vermeleri istenebilir.

Destekleme

TUB3.1.

Öğrencilerden masanın/sıranın tozunu yüzey temizleme mendilleriyle almaları istenebilir.

TUB3.2.

Öğrencilerin yıkanmış çamaşırları atlet, çorap vb. gruplayarak ipe asması istenebilir.

TUB3.3.

Öğrencilere gırgır verilerek süpürme yapması istenebilir.

TUB3.4.

Öğrencilere sap uzunluğu ayarlanmış paspas ile yer silme gösterilebilir.

TUB3.5.

Öğrenciye kıyafetinin kirli olduğu söylenir ve kirli sepetine kıyafetini atması istenebilir.

TUB3.6.

Öğrencilere oyuncak yatak verilerek yatak toplaması istenebilir

TUB3.7.

Öğrencilerden sınıfın dağıtılmış bölümünü toplaması istenebilir.

TUB3.8.

Öğrencilerden bardağın bir kısmına sıvı doldurması istenebilir.

TUB3.9.

Öğrencilerden sürme bıçağı ile sürülebilir gıdaları sürmesi, bambu bıçak ile sebze ve meyveyi kesmesi, soyma aleti ile de soyması istenebilir.

TUB3.10.

Öğrencilerden hazırlanmış besinleri çantasına yerleştirmesi istenebilir.

TUB3.11.

Beslenme saatinde yapılacaklar ile ilgili görsel sıralama kartları hazırlanabilir.

TUB3.12.

Öğrenciler için etkinlik çizelgeleri hazırlanarak öğrencilerin geçişlerde uygun davranış sergilemesi sağlanır.

TUB3.13.

5N1K gibi soru cevap etkinliği yapılabilir.

TUB3.14.

Mahremiyetini koruma becerileri çalışmasında öğrencilerin yaşına uygun mahremiyeti gözütecek kıyafetler giymesi sağlanarak çalışma desteklenebilir.

Uyarılama

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

TUB3.1.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle toz alma becerisi çalışılırken kullanılan sözel ipuçlarına uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Toz alınması gereken yerlere dokunsal uyarılar konabilir. Yönergeler verilirken toz alınması gereken yerlere dokundurulabilir ve toz alınacak yerler betimlenebilir.

TUB3.2.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle çamaşır asma becerisi çalışılırken kullanılan sözel ipuçlarına uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken çamaşır asacağı yerle ilgili uygun betimlemeler yapılabilir ve öğrenci çamaşırı asma gereken yere dokundurulabilir.

TUB3.3.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle süpürge yapma becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci süpürülecek ortamlara dokundurulabilir ve ortamlar betimlenebilir.

TUB3.4.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle yer silme becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci silinecek yere dokundurulabilir veya silinecek yer öğrenciye betimlenebilir.

TUB3.5.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle kirli sepetine kirli çamaşır atma becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci sepete dokundurulabilir. Öğrencinin kirli çamaşırı kokusundan anlaması sağlanabilir.

TUB3.6.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle maket üzerinde yatak toplama becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci toplanacak yatağa ve malzemelere dokundurulabilir ve maket betimlenebilir.

TUB3.7.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle sınıf toplama becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci sınıfta toplayacağı eşyalar ya da alanlara dokundurulabilir ve eşyalar ve alanlar betimlenebilir.

TUB3.8.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle bardağa sıvı doldurma becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci sürahiye ve bardağa dokundurulabilir. Öğrencinin sıvıyı koklaması istenebilir.

TUB3.9.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle bıçak kullanabilme becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Çalışma yapılacak bıçağın keskin olmamasına özen gösterilmelidir. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken öğrenci yumuşak gıda, sebze veya meyveye dokundurulabilir; bunlar öğrenciye koklatılabilir.

TUB3.10.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle beslenme çantası hazırlama becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının öğrencinin işlevsel görmesini sağlayabilmesi gerekmektedir. Yönergeler verilirken öğrenci beslenme çantasına koyacağı maket gıdalara dokundurulabilir. Çalışma kâğıdı ile değerlendirme yapılırken büyüteç cihaz kullanılabilir.

TUB3.11.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle beslenme saatinde masayı hazırlama becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken masanın üzerine koyacağı eşyalara dokundurulabilir ve eşyalar betimlenebilir.

TUB3.12.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranma becerisi çalışılırken sözel ipucu kullanılan uygun betimlemeler yapılmalıdır. Ortam aydınlığının az gören öğrencinin işlevsel görmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesine dikkat edilmesi gerekir. Yönergeler verilirken ortamlar arası geçişlerde duyacakları sesler öğrencilere dinletilebilir.

TUB3.13.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle toplumsal iletişim becerilerini geliştirebilme becerisi çalışırken betimleyici ifadeler kullanılabilir. Özellikle yönergede geçen eylemi gerçekleştirirken eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğunu sade ve net ifadelerle anlatarak öğrenci desteklenebilir. Fiziksel yardım sunarken aynı anda yapılan eylem de öğrenciye betimlenebilir. Kullanılan eşleme kartları dokunsal materyallerle hazırlanabilir. Sese, kokuya ve dokunmaya dayalı oyunlar seçilebilir. Kart oyunlarında kartın altına büyük puntolu veya Braille alfabesi ile açıklamalar yazılabilir, kabartmalı ya da farklı dokulardan oluşturulan oyunlar hazırlanabilir. Yönergeler verilirken öğrenci çalışma yapılacak arkadaşlarına dokundurulabilir.

TUB3.14.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle mahremiyetini koruma becerisini geliştirebilme çalışılırken kullanılan videonun içeriği, öğrencilere betimlenebilir. Sosyal öykü kullanırken öğrendiklerini pekiştirmek için oyuncak bebek, maket gibi materyaller kullanılabilir. Yönergeler verilirken çalışma yapılacak maket veya oyuncak bebeğe dokundurulabilir.

İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Yönergeleri verirken sözel işitsel yöntem ile konuşularak total işitme yetersizliği olan öğrencilerle işaret dili, jest, mimik, beden dili kullanılarak öğretim yapılmalıdır. İşitme yetersizliği olan öğrencilerde öğretim yapılırken ortam düzenlemesi de önemlidir. Sınıfta oturma düzeni U şeklinde düzenlenip öğrencilerin birbirlerinin ve öğretmenin jest, mimik ve beden dilini görmeleri sağlanabilir.

TUB3.1.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle toz alma becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle toz alma çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verme ve öğrenciler bağımsız yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.2.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle çamaşır asma becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle çamaşır asma çalışması yaparken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verme ve öğrenciler bağımsız yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.3.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle süpürme becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Süpürme çalışmasında öğrencilere model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verme ve öğrenciler bağımsız yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.4.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle yer silme becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Yer silme çalışması; öğrencilere model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verme ve öğrenciler bağımsız yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.5.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle kirli sepetine çamaşır atma becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle kirli sepetine çamaşır atma çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verme ve öğrenciler bağımsız yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.6.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle yatak toplama becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle yatak toplama çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.7.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle sınıf toplama becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle sınıfı toplama çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.8.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle bardağa sıvı doldurma becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle bardağa sıvı doldurma çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.9.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle bıçak kullanabilme becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle bıçak kullanabilme çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.10.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle beslenme çantası hazırlama becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle beslenme çantası hazırlama çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.11.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle beslenme saatinde masayı hazırlama becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle beslenme saatinde masayı hazırlama çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.12.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranabilme becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle ortamlar ve etkinlikler arası geçişlerde ortama uygun davranabilme çalışması yapılırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

TUB3.13.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle toplumsal iletişim becerilerini geliştirebilme becerisini çalışmaya başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözel ve işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalı, bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle toplumsal iletişim becerileri geliştirebilme çalışırken model olma, sözel-işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

Çok ileri derecede işitme kaybı bulunan ve cihazlarından yeterince yarar göremeyen öğrencilere yönerge vermeden önce dokunulmalı veya onların jest, mimik vb. görsel uyarılar ile dikkatleri çekilmeli ve öğrencilere uygun iletişim kanalı ile yönerge verilmelidir.

TUB3.14.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle mahremiyetini korumayı geliştirebilme becerisi çalışmasına başlamadan önce, görsel materyallerle (tek kart, sıralı kart, gerçek malzeme vb.) sözlü olarak veya işaret dili kullanılarak beceri ve kavramlar tanıtılmalıdır. Bu süreçte öğrencinin işitme kaybına uygun olarak sözel açıklamalar ya da işaret dili desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerle mahremiyetini koruma çalışması yapılırken model olma, sözel işaret diliyle ipucu verilir ve öğrenciler bağımsız bir şekilde yapabilir duruma gelene kadar pratik yaptırma yöntemleri kullanılabilir.

Bedensel Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca öğrenciler fiziksel engeline göre jest, mimik ya da beden dili kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisi sergileyebilecektir. Bu nedenle öğrencilerin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerileri ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmeli ve kaydedilmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir. Fiziksel yetersizliklerine göre ortam düzenlemeleri yapılması gerekebilir.

TUB3.1.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle toz alma çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Bedensel yetersizliğine göre öğrencinin yerinden kalkmadan toz alabilmesi için uzayan (teleskopik) paspas kullanılabilir.

TUB3.2.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle çamaşır asma çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Asansörlü çamaşır kurutma askısı bu aşamada kullanılabilir.

TUB3.3.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle süpürme işi çalışılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Robot süpürge uygulamasını kullanma bu aşamada gösterilebilir.

TUB3.4.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle yer silme çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Uzayabilen (teleskopik) mop bu aşamada kullanılabilir.

TUB3.5.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle kirli sepetine kirli çamaşır atma çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Sensörlü ve otomatik kirli sepeti kullanılabilir.

TUB3.6.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle yatak toplama çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Lastikli çarşaf ve nevresim mandalı kullanılabilir.

TUB3.7.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle sınıf toplama çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir.

TUB3.8.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle bardağa sıvı doldurma çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Sensörlü damacana pompası bu aşamada kullanılabilir.

TUB3.9.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle bıçak kullanabilme çalışması yapılırken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Bu aşamada sürme bıçağı kullanılabilir. Çalışma yapılacak bıçağın keskin olmamasına özen gösterilmelidir.

TUB3.10.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle beslenme çantası hazırlama çalışması yaparken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Bedensel engeline göre fermuar açamayan öğrenci için bez torba kullanılabilir.

TUB3.11.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerle beslenme saatinde masayı hazırlama çalışması yaparken öğrencinin fiziksel engeline uygun yönergeler verilmelidir. Kaydırmaz örtü, bölmeli saklama kabı kullanılabilir.

TUB3.14.

Bedensel yetersizliği olan öğrenci ile mahremiyetini koruma çalışması yapılırken maket veya oyuncak bebek üzerinde çalışılabilir.

4. ÖĞRENME ALANI YAŞAM SORUMLULUĞU ALMA

Bu öğrenme alanının içeriğini; serbest zamanını değerlendirme, verdiği sözü yerine getirme, randevularına zamanında gitme, sosyal ortamlarda kurallara uyma, okul ortamında demokratik süreçlere katılma ve sağlık durumu hakkında bilgi verme becerileri oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin tercihlerini esas alarak uyaranlar arasından uygun olan bir uyarıyı seçmeleri, karar vermeleri, problem çözmeleri ve problemlerin çözümlerini belirlemek ve tasarlamak için mevcut bilgileri kullanmayı içeren bir çözüm bulmaları, kendileri için hedefler belirlemeleri ve hedeflere ulaşmak için sistematik bir yol izlemeleri, ilgilerini, isteklerini ve haklarını savunmaları, kendi davranışlarını değerlendirmeleri, çevrelerini ve çevreden gelen yanıtları incelemeleri, gerektiğinde stratejilerini gözden geçirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ

34

ALAN BECERİLERİ

SBAB5.2. Grup Dinamiğini Sağlama

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1 Temel Beceriler

KB3.1. Karar Verme Becerisi

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine inanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.10 Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi)

SDB2.1.İletişim Becerisi

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

Değerler

D1. Adalet

D5. Duyarlılık

D10. Mütevazılık

D11. Özgürlük

D12. Sabır

D14. Saygı

D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Hayat Bilgisi

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TUB4.1.

Serbest zamanını değerlendirmek için karar verebilme (KB3.1)

- a) Serbest zamanını değerlendirme amacını belirler.
- b) Serbest zamanını değerlendirmek için bilgi toplar.
- c) Serbest zamanını değerlendirmek için seçenekler oluşturur.
- ç) Alternatif seçenekler üzerinde mantıksal denetleme yapar.
- d) Serbest zamanını değerlendirmek için seçim yapar.
- e) Serbest zamanını değerlendirmek için yapacaklarını ifade eder.

TUB4.2.

Verdiği sözü yerine getirebilme (KB1)

TUB4.3.

Randevularına zamanında gidebilme (KB1)

TUB4.4. Sosyal ortamlarda (yemekhane, sinema, tiyatro, cafe, restoran, market vb.) temel kurallara uyabilme (KB1)

TUB4.5.

Okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilme (SBAB5.2)

- a) Okulda karar alır ve demokratik süreçlerde görev paylaşımı yapar.
- b) Okulda karar alır ve demokratik süreçlerde gruba katkı sağlar.
- c) Okulda karar alır ve demokratik süreçlerde yardımlaşır.

TUB4.6.

Sağlığı ile ilgili durumlarda iş birliği yapabilme (KB1)

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Toplumsal Nezaket ve Görgü Kuralları

Toplumsal Görev ve Sorumluluklar

Okulda Karar Alma Süreçleri

Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları

Okuldaki Hak ve Sorumluluklar

Gruplarda ve Sosyal Hayatta İletişimin Önemi

Toplumsal Hayatta Karşılaşılabilecek Problemlere Çözüm Üretme

Anahtar Kavramlar

Toplumsal yaşam, kural, iletişim, okul ortamı, sorumluluk, saygı, nezaket, görgü, duygu, düşünce, davranış, grup çalışması, iletişim, iş birliği, karar alma, kişisel sınır

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi için gözlem formu, çalışma kâğıtları, gözleme dayalı davranış kayıt formları (olay kaydı, süre kaydı, zaman aralığı kaydı vb.), etkinlik çizelgesi, video kaydı, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi kullanılabilir. Okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilme için performans görevi verilebilir. Öğrenci sınıf içinde yapabileceği seçim gerektiren bir olay/durum vb. belirleyerek bir performans görevi hazırlayabilir. Performans görevlerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme yaklaşımı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

TUB4.1.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği, kendisine sunulan seçenekler arasından seçim yapabildiği kabul edilmektedir.

TUB4.2.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği kabul edilmektedir.

TUB4.3.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği, saat okuyabildiği, bakarak yazı yazabildiği, planlayıcı ve/veya dijital yardımcılar ayırt edebildiği, verdiği sözü yerine getirebildiği kabul edilmektedir.

TUB4.4.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği, görsel okuma yapabildiği, yemek yeme adabına uygun yemek yediği, sessiz olarak belli bir süre yerinde oturduğu ve temel para kullanma becerisine sahip olduğu kabul edilmektedir.

TUB4.5.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği, görsel okuma yapabildiği, temel nezaket kurallarına uyduğu, seçenekler arasından seçim yapabildiği, verilen görevi yerine getirebildiği kabul edilmektedir.

TUB4.6.

Öğrencinin yönergeleri yerine getirebildiği, temel iletişim becerilerini gerçekleştirdiği, bedensel farkındalığının olduğu, geçmiş yaşantılarını basit ifadelerle anlatabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

TUB4.1.

Öğrencilerin serbest zamanlarda ne yaptıklarının belirlenebilmesi için gözlem formuyla teneffüs vb. zaman dilimlerinde öğrenciler değerlendirilebilir. Öğrencilerin ev ortamında, serbest zamanlarda ne yaptıklarının belirlenebilmesi için aileden video kaydı istenebilir.

TUB4.2.

Öğrencilere daha önce kimseye söz verip vermedikleri sorularak söz veren birini gözlemlmeleri ve gözlemlerini paylaşmaları istenebilir. Aynı zamanda kontrol listesi ve sosyal öyküler aracılığı ile söz verme becerisi değerlendirilebilir.

TUB4.3.

Öğrencilerin randevularına zamanında gidebilme becerisine yönelik benzetilmiş ortam oluşturularak örnek randevuya gitme etkinliği yapılabilir. Öğrenciler kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

TUB4.4.

Öğrencilerin sosyal ortamlarda kurallara uyabilme becerilerinin değerlendirilmesi için gerçek ortamlarda gözlem yapılabilir, benzetilmiş ortamlar kullanılarak da beceri analizi kaydı tutulabilir.

TUB4.5.

Öğrencilerin okulda karar alma ve demokratik süreçlerde katılımlarının değerlendirilebilmesi için benzetilmiş ortam hazırlanarak sınıf başkanı seçme etkinliği düzenlenerek kontrol listesi kullanılabilir.

TUB4.6.

Öğrencilerin sağlık durumları hakkında bilgi verme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kontrol listesi hazırlanabilir. Çalışma kağıtları hazırlanarak öğrenciler değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere serbest zamanlarında neler yaptıkları, serbest zamanın ne olabileceği, yapmaktan hoşlandıkları şeylerin ve ilgi alanlarının ne olduğu sorulabilir.

Öğrencilere aile içinde verilen sözlerin neler olduğu, tutulup tutulmadığı sorulabilir. Bununla birlikte öğrencilerin verecekleri cevaba göre söz vermenin ne olduğu, neden önemli olduğu üzerine tartışılabilir.

Öğrencilerle randevu kavramının önemi, amacı, sonuçları hakkında sohbet başlatılabilir.

Öğrencilere sosyal ortamların neler olabileceği, bu ortamlarda yapılması ve yapılmaması gerekenler hakkında sorular sorularak öğrencilerin önceki yaşantılarına ilişkin ifadeler kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilere oy kullanmanın ne olduğu, herhangi bir seçim sürecine ilişkin bilgi, yaşantı ve gözlemlerinin olup olmadığı sorularak bunları anlatmaları istenebilir.

Genel sağlık problemlerine ilişkin bilgilendirme yapılarak önceden yaşadıkları sağlık sorunlarına ilişkin sorular sorulur ve anlatmaları istenir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TUB4.1. Öğrencilerden serbest zamanlarını değerlendirmek için aktivitelerle karar verebilmeleri **(KB3.1)** beklenir. Öğrencilere soru cevap yöntemi ile serbest zamanın ne olduğu, hangi zamanların serbest zaman olduğu ve serbest zamanlarında neler yaptıklarını öğrenebilmek için sorular sorulur. Öğrencilerin serbest zamanlarında yaptıkları listelenebilir. Öğretmen tarafından görsel materyaller **(OB4)** kullanılarak serbest zamanın ne olduğunu anlatan sözlü anlatım veya video gösterimi ile öğretime başlayabilir. Öğrencilerin serbest zamanını değerlendirme amacını belirlemelerine **(a)** yardımcı olmak amacıyla yapılabilecekler görsellerle desteklenebilir. Öğrencilere çeşitli serbest zaman aktivitelerini ve bu aktiviteler için gerekli olan kaynakları tanıtmak amacıyla çeşitli aktiviteleri tanıtan görseller sunularak konuyla ilgili bilgi toplamaları **(b)** sağlanabilir. Öğretmen öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirebilmeleri amacıyla örneklerden liste oluşturmalarını **(D11.2)** isteyebilir. Öğrencilerle birlikte aktiviteler deneyimlenerek serbest zamanlarında kullanmak istedikleri aktivitelerden seçenekler oluşturmalarını **(c)** ve oluşturdukları listeden alternatif seçenekler üzerinde mantıksal denetleme yapmaları **(ç)** ve serbest zamanda seçeneklerden birini seçmeleri **(d)** istenir **(E1.2)**. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla öğrencilerden etkinlik çizelgesi kullanarak **(SDB1.2)** sözlü paylaşımlar hazırlamaları **(e)** istenebilir **(SDB2.1)**. Öğretmen, her öğrencinin ilerlemesini bireysel olarak değerlendirir ve ödüllendirilebilir.

TUB4.2. Öğrencilerden verdiği sözü yerine getirebilmeleri **(KB1)** beklenmektedir. Öğretmen, söz vermenin ne olduğunu ve neden önemli olduğunu **(D16.3)** anlatan kısa bir açıklama yapabilir. Bir çizgi film veya sosyal öyküler kullanılarak söz vermenin ve verilen sözü tutmanın önemi gösterilebilir. Bu aşamada öğrencilerden verdikleri sözü yerine getirmek için neler yapmaları gerektiğini anlatmaları istenebilir. Öğrencilere, “Söz verirken nelere dikkat etmeliyiz?” ve “Tutamayacağımız bir sözü neden vermemeliyiz?”, “Verilen sözün tutulmadığı zamanlarda neler yapılabilir?” **(D14.1)** gibi sorular yöneltilebilir. Öğrenciler, söz verme ile ilgili kendi yaşadıkları olumlu veya olumsuz deneyimleri resim çizerek veya yazılı olarak ifade edebilirler **(SDB1.3, SDB2.1)**. Öğretmen senaryo üzerinden dramatizasyon yöntemi ile öğrencilere söz verme ve verilen sözü tutma becerilerini uygulatabilir. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla öğrenciye performans görevi verilebilir. Öğrenciler, bir hafta içinde yapabilecekleri basit ve ulaşılabilir sözler verebilirler. Bu sözler; aile üyelerine, öğretmenlerine veya arkadaşlarına verilmiş olabilir. Öğrenciler, bu sözü nasıl yerine getireceklerine dair bir plan yapabilirler **(SDB1.2)**. Verilen performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme kullanılarak değerlendirilebilir.

TUB4.3. Öğrencilerden randevularına zamanında gidebilmeleri **(KB1)** beklenmektedir. Randevunun ne olduğu ve neden önemli olduğunu anlatan sözlü anlatım yapılabilir. Konu kapsamında bulunan videolar, animasyon videoları veya sosyal öyküler ile randevunun ne olduğu **(D16.3)**, neden önemli olduğu, randevulara geç kalmanın veya zamanında gitmenin sonuçları **(D5.1)** gösterilebilir. Günlük ve haftalık planın önemi ve nasıl yapılacağı anlatılır. Örnek bir günlük program gösterilebilir. Dijital planlayıcılar, renkli takvimler, çıkartmalar kullanılarak hazırlanmış örnek plan incelenebilir. Okul ve ev ödevlerini, serbest zaman aktivitelerini ve randevularını içeren plan yapmaları istenebilir. Öğrenciye bir randevuya nasıl hazırlanacağı ve hangi adımların izleneceği anlatılabilir. Randevuya gitmek için gereken sürenin hesaplanması, ulaşımın planlanması, uygun giyinme gibi konular işlenebilir. Öğrenciler, belirledikleri bir randevu için hazırlık **(E1.4)** yapabilirler **(SDB1.2)**. Bu hazırlık, gerekli malzemeleri toplamak, giyinmek, ulaşım planı yapmak ve yola çıkma zamanını belirlemek vb. adımları içerebilir. Öğrenciler, bu hazırlıkları etkinlik çizelgesi kullanarak yapabilirler. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla video kaydı yöntemi **(OB4)** kullanılabilir. Öğrenciler, bir önceki derste planladıkları randevulara zamanında gidip gitmediklerini **(SDB1.2)** sınıfla paylaşabilirler. Her öğrenci, randevuya zamanında gitme **(E2.2)** deneyimini anlatabilir **(SDB2.2)**. Öğretmen öğrencilere “Randevunuza zamanında gittiniz mi? Nasıl zamanında gittiniz veya neden gidemediniz?” ve “Bir dahaki sefere neyi farklı yaparsınız?” vb. sorular yöneltebilir **(SDB1.3)**. Öğretmen, her öğrenciye bireysel geri bildirim verebilir.

TUB4.4. Öğrencilerden sosyal ortamlarda (yemekhane, sinema, tiyatro, kafe, restoran, market vb.) temel kurallara uyabilmeleri **(KB1)** beklenmektedir. Öğrencilere sosyal ortamların neler olduğu, sosyal kuralların tanımı ve önemi, neden sosyal kurallara uymamız gerektiği açıklanabilir. Selamlaşma ve tanışma kuralları, nezaket ifadelerinin kullanımı, dinleme ve konuşma adabı, sosyal ortamlarda güvenlik kuralları ile sosyal ortamlarda bulunan ortak kullanım alanlarında uyulması gereken kuralları içeren görsel **(OB4)** ve işitsel materyallerden yararlanarak sunu yapılabilir. Öğrencilere temel sosyal kurallarla ilgili sorular sorulabilir. Öğrenciler, belirli senaryolar üzerinden benzetilmiş ortamlarda grup çalışmaları yaparak çeşitli temel kuralları pratik edebilirler. Özellikle ortamlarda talepte bulunmaları **(SDB2.1)** ve ödeme yapmaları **(E1.5)** istenebilir. Öğrencilerin anlamadıkları noktaları sormaları **(E1.1)** ve anında geri bildirim almaları sağlanabilir. Benzetilmiş ortamlarda öğrencilerin canlandırdıkları ve sosyal ortamlarda karşılaşabilecekleri doğru ve yanlış davranışlar, soru cevap tekniği kullanılarak geri bildirim verilebilir. Bu çalışma her bir ortam için yinelenebilir. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla öğrencilerin gerçek sosyal ortamlardaki katılımları ve gösterdikleri davranışlar gözlemlenerek gözleme dayalı davranış kayıt formuna işlenebilir.

TUB4.5. Öğrencilerden okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilmeleri **(SBAB5.2)** beklenmektedir. Öğretmen öğrencilere demokrasi, bireylerin karar alma süreçlerine katılımın önemi, eşitlik ve adalet **(D1.2)** ilkelerini içeren videolar **(OB4)** kullanarak anlatım yapabilir. Öğrencilerle bulundukları gruplarda (aile, sınıf, oyun vb.) kendilerine söz hakkı tanınmadığında neler düşünecekleri ve hissedecekleri konusunda bir tartışma başlatılabilir **(SDB1.3)**. Demokratik süreçleri etkileyen unsurları açıklayabilir. Tartışmanın ardından öğrenciler gruplara ayrılır ve her bir grubun sınıftaki seçim sürecine ilişkin yapacaklarının belirlendiği görev paylaşım listesinin oluşturulduğu **(a)** bir etkinlik başlatılabilir. Sınıf başkanının ve diğer görevlilerin nasıl seçileceğiyle ilgili roller, sorumluluklar belirlenerek **(D16.3)**, grup üyelerinin düşüncelerindeki ortak ve farklı yönler bulunarak gruba katkı **(b)** sağlanır. Böylelikle öğrenciler olaylar ve durumlar karşısında farklı bakış açıları olabileceğini kabul edebilir **(SDB2.2., E310., D10.3)**. Benzetilmiş bir ortam oluşturularak yapılan sınıf başkanı seçiminde herkesin oy kullanması **(D11.2)** ve oy kullanırken tüm kurallara uyması **(SDB2.2)**, oyların sayılması ve sonucun açıklanması sürecinde öğrencilerin yardımlaşmaları **(c)** sağlanabilir. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla öğrenci meclisi oluşturulabilir ve verilen senaryoya uygun hazırlanan gözleme dayalı davranış kayıt formu hazırlanarak uygulanabilir.

TUB4.6. Öğrencilerden sağlık durumu hakkında bilgi verebilmeleri **(KB1)** beklenmektedir. Öğrencilere vücut işleyişi ve temel sağlık konuları hakkında bilgi verilebilir. Öğrencilerin sağlıklı ve sağlıklı durumların belirtilerini tanımasını sağlamak amacıyla olası hastalık belirtileri ile ilgili video **(OB4)** kullanılarak öğretim yapılabilir. Öğrencilerin kendi sağlık durumlarını değerlendirmelerini sağlayacak yöntemler hakkında bilgilendirme yapılabilir. Aynı zamanda aile üyeleri, arkadaşları veya kendilerinin sağlık durumlarını gözlemleyerek geçmiş yaşantılarında karşılaştıkları durumları anlatmaları istenebilir. Öğrencilerin sağlık durumlarını gözlemlemek ve rapor etmek için sağlık günlüğü tutmaları **(SDB1.2)** sağlanabilir. Bu günlüklerde fiziksel belirtiler, duygusal durumlar ve genel sağlık durumları kaydedilerek öğrencilerin yaptıkları kayıtları paylaşmaları, **(SDB2.1)** istenebilir. Öğrencilerin sağlık durumlarını fark etmeleri ve buna uygun hareket etmeleri **(D12.1)** için dramatizasyon yoluyla öğretim yapılabilir. Öğrencilerin hasta bir kişiyi canlandırması ve çözümüne yönelik bir karara varılarak **(E2.2)** çözümün uygulanması senaryosu ile çözüme katılım sağlamaları beklenebilir. Sürecin değerlendirilmesi ve geri bildirim verilmesi amacıyla görsel destekli çalışma kâğıtları ile değerlendirme yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

TUB4.1. Zenginleştirme sürecinde öğrencilerde merak uyandıracak, eleştirel, mantıksal ve yansıtıcı sorular ile öğrencileri üst düzey düşünmeye yöneltecek ve öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak sorular sorulabilir.

Zenginleştirme sürecinde öğrenme ortamları, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve iş birlikli çalışmalara katkı sağlayacak şekilde, öğretim sürecinde yer almamış farklı ortam, materyaller ve kişiler kullanılarak tasarlanabilir. Öğretimlerde doğal pekiştiriciler kullanılabilir.

TUB4.2. Zenginleştirme sürecinde yarım bırakılan hikâyenin tamamlanması etkinliği ile öğrencilerin söz verme, sözünü tutma ya da tutmama durumlarında neler olabileceğini ifade etmelerine fırsat verilebilir. Verilen sözü tutmanın aile katılımı ile desteklenmesi sağlanabilir. Öğretimlerde doğal pekiştiriciler kullanılabilir.

TUB4.3. Zenginleştirme sürecinde dramatizasyon yöntemi ile farklı senaryolar hazırlanarak randevuya gitmek için gereken sürenin hesaplanması, ulaşımın planlanması, uygun giyinme gibi aşamalar gerçekleştirilebilir. Öğretimlerde doğal pekiştiriciler kullanılabilir.

TUB4.4. Zenginleştirme sürecinde sosyal öyküler aracılığı ile selamlaşma ve tanışma kuralları, nezaket ifadelerinin kullanımı, dinleme ve konuşma adabı, sosyal ortamlarda güvenlik kuralları ile sosyal ortamlarda bulunan ortak kullanım alanlarında uyulması gereken kurallar çalışılabilir. Zenginleştirme sürecinde öğrenme ortamları, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve iş birlikli çalışmalara katkı sağlayacak şekilde öğretim sürecinde yer almamış farklı ortam, materyaller ve kişiler kullanılarak tasarlanabilir. Öğretimlerde doğal pekiştireçler kullanılabilir.

TUB4.5. Zenginleştirme sürecinde ekran aracılı öğretim yöntemi ile oy kullanması, oy kullanılırken gereken tüm kurallara uyulması, oyların sayılması ve sonucun açıklanması sürecinde öğrencilerin yardımlaşmaları çalışılabilir. Öğretimlerde doğal pekiştireçler kullanılabilir.

TUB4.6. Zenginleştirme sürecinde benzetilmiş ortamlar kullanılarak öğrencilerin sağlıklı ve sağlıklı durumların belirtilerini tanıması, kendi sağlık durumlarını değerlendirmeleri, yaşadıkları duruma ilişkin çözüm üretebilmeleri çalışılabilir. Öğretimlerde doğal pekiştireçler kullanılabilir.

Destekleme

TUB4.1. Ailelerden ailenin ve öğrencinin kişisel haklarını ihlal etmeyecek öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl geçirdiklerine dair videolar istenir. Videolardaki öğrencilerin serbest zamanını nasıl değerlendirdiği konuşulabilir. Videodaki kişilerin hangi etkinlik seçeneklerine sahip oldukları ve bu seçenekler arasından seçtikleri etkinliği neden seçtikleri hakkında konuşulabilir. "Sen olsaydın hangisini seçerdin?" vb. sorularla desteklenebilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde onlara resimli kartlar, olay kartları, videolar, ses kayıtları gibi materyallerle de destek sunulabilir.

TUB4.2. Destekleme sürecinde verdikleri sözü yerine getirme konusunda okuldaki diğer personel ve ortamlar da dâhil edilerek öğrencilerin verdikleri sözleri tutmaları desteklenebilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde resimli kartları, olay kartları, videolar, ses kayıtları vb. materyallerle de destek sunulabilir.

TUB4.3. Destekleme sürecinde öğrencilerin hazırbulunuşluk, ilgi ve öğrenme stilleri dikkate alınırken hazırlanan etkinlikler ve materyaller sade, kolay ve anlaşılır olabilir. Video model öğretim ile randevuya zamanında gitme süreçleri desteklenebilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde onlara resimli kartlar, olay kartları, videolar, ses kayıtları vb. materyallerle de destek sunulabilir.

TUB4.4. Destekleme sürecinde öğrencilerin hazırbulunuşluk, ilgi ve öğrenme stilleri dikkate alınırken etkinlikler ve materyaller sade, kolay ve anlaşılır olabilir. Bunlar tüm öğrenme ortamlarında (sinema, oyun parkı, yemekhane vb.) basitten karmaşığa, yakından uzağa, somuttan soyuta vb. öğrenme ilkelerine uygun ve rahat uygulanacak şekilde düzenlenebilir. Destekleme sürecinde aile katılımı sağlanarak etkinliklerin tüm sosyal yaşantısında da yapılmasıyla devamlılık sağlanabilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde resimli kartlar, olay kartları, videolar, ses kayıtları vb. materyallerle de destek sunulabilir.

TUB4.5. Destekleme sürecinde öğrencilerin hazırbulunuşluk, ilgi ve öğrenme stilleri dikkate alınırken etkinlikler ve materyaller sade, kolay ve anlaşılır olabilir. Öğrencilerin okul öğrenci temsilcisi seçimlerine katılımlarında seçim süreci işletilerek gerçek ortamlarda demokratik süreçlere katılımları desteklenebilir. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde resimli kartlar, olay kartları, videolar, ses kayıtları vb. materyallerle de destek sunulabilir.

TUB4.6. Öğrencilerin iletişim becerilerini güçlendirmek, fiziksel özellikleri ve bedensel farkındalıklarını sağlamak için görsel, işitsel, dokunsal veya harekete dayalı materyaller ile öğrenme süreci desteklenebilir.

Sosyal ortamları tanıma ve kurallara uygun davranışlar sergileme sürecinde içerik öğretiminin basamakları, küçük parçalara ayrılarak ve somutlaştırılarak sunulur ve kurallar tekrar uygulanır. Etkinlikler yapılırken öğrencilerin zorlandıkları yerlerde resimli kartları, olay kartları, videolar, ses kayıtları vb. materyallerle de destek sunulabilir.

Uyarılama

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Az gören öğrencilerle çalışılırken çalışma kâğıdı/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin görme yeterliliğine uygun olduğundan emin olunmalıdır. Ortamın işlevsel görmesine uygun aydınlıkta olmasına, ortamda gölge alanlar varsa nesnelerin arka plana göre kontrast renkte, parlak ve canlı renklerde olmasına dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca az gören öğrencilerle çalışılırken yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylem gerçekleştirilirken yönergeye eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu öğrencilere anlatılarak öğrenciler desteklenebilir. Gerektiğinde fiziksel/dokunsal ipucu verilirken aynı anda yapılan eylem de betimlenebilir. Beyaz baston kullanan öğrenciler için her ortamda gerektiğinde bastonlarını kullanarak öğretim süreci tamamlanabilir.

TUB4.1.

Görme yetersizliği olan öğrencilerle serbest zamanını değerlendirme için karar verme becerisi çalışılırken az gören öğrencilerde işlevsel görmesine uygun olarak hazırlanmış ortamlarda ve materyallerle çalışılmalıdır. Göremeyen öğrenciler için dokunsal uyarılar, sesli betimlemeler ile süreç uyarlanmalıdır. Serbest zamanlarını değerlendirmek amacıyla örneklerden liste oluşturmaları istenebilir ve bu listeleri oluştururken sesli veya dijital olarak oluşturma seçenekleri öğrencilere sunulabilir. Bilgisayar veya tablet gibi cihazlar kullanarak dijital çıktılar oluşturma imkânı sağlanabilir.

TUB4.2.

Görme yetersizliği olan öğrenciler ile verdiği sözü yerine getirebilme becerisi çalışılırken öğretim sürecinde kullanılacak videolarda sesli betimlemeler, kontrastlı alt yazılar kullanılabilir. Yazma becerisi bekleniyorsa dijital yazı ya da tableten Braille ile yazmaları istenebilir.

TUB4.3.

Görme yetersizliği olan öğrenciler ile randevularına zamanında gitme öğretiminde dijital saat, dijital planlayıcı/telefon ya da tablet kullanılabilir.

TUB4.4.

Görme yetersizliği olan öğrenciler ile sosyal ortamlarda temel kurallara uyabilme becerisi çalışılırken az gören öğrenciler için görsel uyarılar (menü, tabela vb.) sesli okunabilir ya da görme yeterliliğine uygun olacak şekilde hazırlanabilir. Karekodlu görsel uyarılar var ise dijital yardımcıları kullanmalarına izin verilebilir. Baston kullanan öğrenciler sosyal ortama giderken bastonlarını kullanmalı ve görsel uyarılar (menü, tabela vb.) var ise sesli betimleme yapılmalıdır.

TUB4.5.

Görme yetersizliği olan öğrenciler ile okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilme çalışılırken az gören öğrenciler için görsel uyarılar (seçim kâğıdı, afiş vb.) sesli okunabilir ya da öğrencilerin işlevsel görmelerine uygun olacak şekilde hazırlanabilir. Baston kullanan öğrenciler ortam değiştirirken bastonlarını kullanmalı ve görsel uyarılar (seçim kâğıdı, afiş vb.) var ise sesli betimleme yapılmalıdır.

TUB4.6.

Görme yetersizliği olan öğrenciler ile sağlığıyla ilgili durumlarda iş birliği yapabilme becerisi çalışılırken az gören öğrencilerle çalışma kâğıdı/görsel materyalde geçen nesnelerin ve ortamın görsel özelliklerinin öğrencinin işlevsel görmesine uygun olduğundan emin olunmalıdır. Ayrıca az gören öğrencilerde yönergelerin yanı sıra ortam ya da nesne ile ilgili açıklayıcı ifadelerle de öğretim desteklenebilir. Görme yetersizliği olan öğrencilere yönerge verilirken ifadeler betimleyici olmalıdır. Özellikle yönergede geçen eylemi gerçekleştirirken yönergeye eşlik eden vücut hareketlerinin neler olduğu anlatılarak öğrenciler desteklenebilir.

İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

İşitme yetersizliği olan öğrencilerle farklı iletişim kanalları kullanılması gerekebilir. Öğretim sürecinde beden dili ve işaret dili ile hazırlanmış videolar kullanılabilir. Çok ileri derecede işitme kaybı bulunan ve cihazlarından yeterince yarar göremeyen öğrencilere de yönerge vermeden önce dokunulmalı veya onların jest, mimik gibi görsel uyarılar ile dikkatini çekip sonrasında öğrenciye uygun iletişim kanalı ile yönerge verilmelidir.

TUB4.1.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile serbest zamanını değerlendirme becerisi çalışırken serbest zamanın ne anlama geldiği ve serbest zamanda neler yapılabileceği tek kart (sıralı kart, hikaye kitabı, video vb.) resimlerle anlatılabilir. Bu resimler üzerinden işitme kalıntısı olan öğrencilerle doğal sözel işitsel yöntem ile konuşularak total işitme yetersizliği olan öğrencilerle işaret dili, jest, mimik, beden dili kullanılarak öğretim yapılmalıdır. İşitme yetersizliği olan öğrencilerle öğretim yapılırken ortam düzenlemesi de önemlidir. Sınıfta oturma düzeni, öğrencilerin birbirlerinin ve öğretmenin jest, mimik ve beden dilini görebilmeleri için U şeklinde olmalıdır.

TUB4.2.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile verdiği sözü yerine getirme çalışması yaparken sözünü tutmanın önemi vurgulanıp, verilen söz tutulmazsa nasıl duygular hissedebileceği resimlerle (tek kart, sıralı kart, hikâye kitabı, video vb.) anlatılabilir. Bu resimler üzerinden işitme kalıntısı olan öğrencilerle doğal sözel işitsel yöntem ile konuşularak total işitme yetersizliği olan öğrencilerle işaret dili, jest, mimik ve beden dili kullanılarak öğretim yapılabilir.. İşitme yetersizliği olan öğrencilerle öğretim yapılırken ortam düzenlemesi de önemlidir. Sınıfta oturma düzeni, öğrencilerin birbirlerinin ve öğretmenin jest, mimik ve beden dilini görebilmeleri için U şeklinde olabilir.

TUB4.3.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile randevularına zamanında gitme öğretimi yapılırken farklı iletişim kanallarının kullanılması gerekebilir. İçeriğinde randevuya zamanında gitme ve zamanında gidilmemesi durumlarının anlatıldığı kişisel hakları ihlal etmeyen örnek videolar izletilebilir. Videolardaki olayları canlandırmaları istenebilir.

TUB4.4.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile sosyal ortamlarda temel kurallara uyabilme çalışması yaparken farklı iletişim kanallarının kullanılması gerekebilir. İçeriğinde sosyal ortamlarda uyulması gereken kuralları gösteren örnek videolar izletilebilir. Videolardaki olayları canlandırmaları istenebilir. Öğrencinin işitme kaybına uygun olarak kullandığı alternatif iletişim yolu ile kendini ifade etmesi istenebilir.

TUB4.5.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilme çalışılırken görsel uyaranlar (seçim kâğıdı, afiş vb.) kullanılabilir. İçeriğinde demokratik bir şekilde oy kullanımı senaryosunun bulunduğu örnek videolar izletilebilir. Videolardaki olayları canlandırmaları istenebilir. Öğrencinin işitme kaybına uygun olarak kullandığı alternatif iletişim yolu ile kendini ifade etmesi istenebilir.

TUB4.6.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler ile sağlığı ile ilgili işbirliği yapma becerisi çalışırken sağlıklı yaşam ve sağlıklı yaşam arasındaki farkları içeren tek kart (sıralı kart, hikâye kitabı, video vb.) resimlerle çalışılabilir. Bu resimler üzerinden işitme kalıntısı olan öğrencilerle doğal sözel işitsel yöntem ile konuşularak, total işitme yetersizliği olan öğrencilerle ise işaret dili, jest, mimik ve beden dili kullanılarak öğretim yapılabilir. İşitme yetersizliği olan öğrencilerle öğretim yapılırken ortam düzenlemesi de önemlidir. Sınıfta oturma düzeni, öğrencilerin birbirlerinin ve öğretmenin jest, mimik ve beden dilini görebilmeleri için U şeklinde olabilir.

Bedensel Yetersizliği Olan Öğrenciler İçin

Öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Ayrıca öğrenciler fiziksel engeline göre jest, mimik ya da beden dilini kullanarak yönergeleri yerine getirme becerisi sergileyebilecektir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Bu tür durumlarda öğrencilerin yanıtları iyi gözlemlenmeli ve kaydedilmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir. Fiziksel yetersizliklerine göre ortam düzenlemeleri yapılması gerekebilir.

TUB4.1.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile serbest zamanını değerlendirme için karar verme becerisi çalışırken öğrencilerin kullandıkları yardımcı araçlar (dafo, tekerlekli sandalye vb.) göz önüne alınarak ortam düzenlemesi yapılabilir ve serbest zamanlarını değerlendirmek için seçecekleri etkinlik, yetersizliklerine uygun seçebilecekleri şekilde belirlenmelidir.

TUB4.2.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile verdiği sözü yerine getirme öğretiminde öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Yapılan çalışmalarda kullanılan yönergeler yetersizliklerine uygun olacak şekilde belirlenmelidir.

TUB4.3.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile randevularına zamanında gitme öğretiminde öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Ayrıca dijital saat, dijital planlayıcı, telefon ya da tablet kullanılabilir.

TUB4.4.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile sosyal ortamlarda temel kurallara uyabilme becerisi çalışılırken öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Kullandıkları yardımcı araçlar (tekerlekli sandalye, koltuk değneği vb.) dikkate alınarak gittikleri sosyal mekânda yardımcı araçlarını uygun şekilde konumlandırabilmeleri gerekebilir. Sipariş sürecinde görsel uyarılar (menü, tabela vb.) sesli okunabilir ya da öğrencilerin fiziksel engeline uygun olacak şekilde hazırlanabilir. Karekodlu görsel uyarılar var ise dijital yardımcıları kullanmasına izin verilebilir.

TUB4.5.

Bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile okulda karar alma ve demokratik süreçlere katkı sağlayabilme becerisi çalışılırken öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Öğrencilerin fiziksel engeli göz önüne alınarak gerektiğinde oy kullanımında dijital yardımcıları kullanmasına izin verilebilir.

TUB4.6.

Bedensel yetersizliği olan öğrencilerin sağlığı ile ilgili durumlarda iş birliği yapabilme becerisi çalışılırken öğrencilerin fiziksel engeline uygun yönergeler ve hedefler seçmeye dikkat edilmelidir. Bu nedenle öğrencinin hangi iletişim kanallarını kullandığına dikkat edilmeli ve yönergeyi yerine getirme becerisi ona göre değerlendirilmelidir. Öğrencilerin yetersizlikten etkilenme derecelerine bağlı olarak verecekleri yanıtlar çeşitlilik gösterebilir. Fiziksel yetersizliklerine göre ortam düzenlemeleri yapılması gerekebilir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

